

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Oppericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang.”

OOST EN WEST

Abonnementsprijs per jaar: □
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën: □
Per vakje f 2.—
□ Bij contract reductie. □

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
□ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Wat Eerst: Eene vertegenwoordigende Kamer in Indië of Indische zetels in het Nederl. Parlement? — Het tien-jarig Jubileum der Indologen-Vereeniging. — Uit 'de Oost-Indische Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Informatie-Bureau. — Officieele Berichten.

Wat Eerst:

Eene vertegenwoordigende Kamer in Indië of Indische zetels in het Nederlandsch Parlement?

In dank ontvingen wij ter bespreking van den heer J. S. van Braam een overdruk van zijn artikel uit de Vragen des Tijds onder bovenstaanden titel, waarvan de bedoeling is een beschouwing te leveren over wat z. i. kan worden verwacht: „Een vertegenwoordiging in Indië” en daarnaast over wat door hem eerst wordt gewenscht: „Indische zetels in het Nederlandsche Parlement”.

Schrijver begint met op te merken:

„Wanneer eenmaal de nieuwere geschiedenis van Nederlandsch-Indië geschreven zal worden, dan zal daarin het nu doorleefde tijdvak, sedert ongeveer 1900, een ruime plaats beslaan. De geschiedschrijver zal dit tijdvak noemen als een, waarin bijzonder veel is tot stand gebracht door onze koloniale bestuurders. Niet alleen zal hij wijzen op onze veel krachtigere politiek tegenover de buitenbezittingen, maar vooral ook op de enorme werkzaamheid bij het Binnenlandsch Bestuur over Java, en ook over vele andere eilanden, (Bali en Lombok, Sumatra, Celebes enz. Hij zal er op wijzen dat nagenoeg het geheele pachtstelsel der belastingen werd omgezet in regie en rechtstreeksche heffingen, op de invoering van de decentralisatie, de uitbreiding van het Ind. onderwijs, de betere orde in de financie-administratie gebracht, de uitbreiding van het spoor- en tramweginet met ruim 1000 K.M., invoering van het ge-regelde rechtstreeksche schepvaartverkeer tot naar China, Japan, Britsch-Indië en Australië, stijging van het bedrag waarvoor bankbiljetten van de Java-sche bank in omloop waren van 60 tot 100 miljoen, invoering van het Ind. credietwezen enz. enz.

Maar allereerst zal hij het herleven van een gevoels- en gewetenspolitiek aantonen, waarin de geestdriift voor de schoone en grootsche taak, die het kleine Nederland gaf om te trachten den duren plicht te vervullen: de „mindere welvaart” van den Javaan in groote welvaart te doen veranderen.”

Hij zal dit tijdperk noemen als dat waarin de „ethische” koers in de koloniale politiek werd aangenomen. 1)

Tevens echter zal hij wijzen op de groote vergissing, die er begaan werd met die „mindere welvaart” van den Javaan, in 1901 in de troonrede geconstateerd en reeds in 1904 in de Indische troonrede 2) een vergissing genoemd. Dat men dreigde een

tijdlang over het „ethische” doel te doen heen schieten en te voeren naar valsche koloniale philanthropie. Hij zal dan komen op de nuttige werking — in dit geval — van parlementaire langzaamheid die tijd gaf tot bezinning en gelegenheid om den schrik over die plotseling komende mindere welvaart van den Javaan, om het politieke berouw en de schaamte over de schromelijke verwarring in de administratie der bijdragen van Indië, rente en restitutieposten, over de „ceereschuld” 1) te doen veranderen in meer kalm bezinnen, waarin niet meer het sentiment tot overhaasting noopt. Hij zal gewagen van de verademing in Nederland, die het gevolg is geweest van het aangetoonde feit, dat de middelen van Indië in 1900 bedragende 152 mill., in 1902 gedaald tot 147 mill., daarna geleidelijk zijn gestegen, tot zij in 1910 bedroegen 221 mill. 2)

Het is een gevolg van die geschiedenis, dat minister De Waal Malefijt den 14en October 1911 het wetsontwerp tot nadere wijziging en aanvulling van het R. R. 3) door minister Fock in 1905 ingediend, grootendeels introk en verving door een nieuw, daarbij voegende een „memorie”, die als antwoord diende op het verslag van de commissie van rapporteurs, uitgebracht over het nu ingetrokken wetsontwerp. 4)

Deze „memorie van antwoord” wordt als 't ware „memorie van foelichting” voor een serie van wetsontwerpen, waarvan er nu twee zijn ingediend en ons bekend zijn. Wat de toekomst nu zal geven is nog niet geheel bekend, maar is door deze memorie in groven omtrek niet moeilijk te raden.”

Na een groot deel dezer Memorie van Antwoord te hebben aangehaald, trekt schrijver daaruit zijne conclusies, o.a. zeggende:

„De tegenwoordige minister van koloniën wil dus een afzonderlijken begrotingsraad in Indië, zoodanig samengesteld, dat daarin verschillende bevolkingskringen en belangen vertegenwoordigd zijn, en aan wier samenstelling de ingezetenen van N.-Indië zullen medewerken, met behoud van de eindvaststelling door de wetgevende macht en haar recht tot amendement.

Een lichaam, dat het werk doet van een afdeling van het Nederlandsche parlement te Batavia alzo, waarvoor een kiesrecht geschapen zal moeten worden.

De noodzakelijkheid tot het verleen van financiële zelfstandigheid aan Indië staat dus even vast als die tot verleen van medezeggenschap van de Indiërs in het bestuur over Indië, dus tot een begin van „zelfbestuur”, ja van „zelfregering” en behoeft niet meer te worden aangetoond. Zij wordt erkend door drie opeenvolgende ministers van koloniën, die bovendien verschillende politieke beginselen vertegenwoordigen.”

„De band tusschen Indië en Nederland versterken en de evolutie in Indië volgen, dat zij het eerste punt van uitgang bij iedere nieuwe staatkundige regeling”.

Aldus prijst schrijver met nadruk aan en vervolgt o.m.:

„In het Oosten maakt men groote sprongen tegen-

1) Mr. C. Th. van Deventer in „De Gids” van 1899.
2) Handel. St. Gen. II, 22 Nov. 1911, blz. 707.
3) Het reglement op het beleid der regeering over Nederl. Oost-Indië.
4) Handel. St. Gen. II Bijlagen Gedrukte stukken, zittingen 1906-07 no. 180, 1908-09 no. 43, 1911-12, no. 31.

woordig! Grotere sprongen dan de staatkundige historie — de Kulturgeschichte — in het Westen te aanschouwen pleegt te geven.

Bokkesprongen? Neen! voor die meening zijn de allernieuwste voorbeelden te eclatant. In Japan modern socialisme, in Perzië te vroeg een geheel democratische regeeringsvorm, in Britsch Indië anarchistische bommen, in China komen republikeinsche stroomingen boven!

Dat zijn geen dikke woorden meer, dat zijn nu feiten, die nog dikker zijn dan de woorden van vroeger.

Niets daarvan nog in ons Indië! 1) Vrees behoeft daarvoor ook niet te bestaan vooreerst, mits wij uit die voorbeelden leeringen trekken.

Een zelfbestuur van Indië, hoe primitief ook, zal de belangen van de Inlanders en de Indo-Chinezen voorop hebben te stellen; dat is natuurlijk ook de bedoeling; anders ware zulk een begin van zelfbestuur van geen beteekenis.

Het is nuttig om zich te kunnen voorstellen wat er gaat gebeuren, na te gaan uit welke elementen de Ind. bevolking 2) is opgebouwd; kortelijk aangeduid: a. eenvoudigen van geest — meerendeels dorpelingen — die wel voelen dat het aloude sociaal evenwicht verbroken wordt, maar zich nog niet bewust zijn hoe hun belangen te behartigen en te bepleiten; b. de onderwetsch denkende aanzienlijken; c. de jongere modern ontwikkelden.

Van deze drie elementen zullen de twee laatstgenoemde de belangen van het eerstgenoemde moeten vertolken en bepleiten.

Tusschen de twee laatstgenoemde zal een heftige strijd gestreden worden, de onderwetschen zullen behoudend, de jongeren ultra-vrijzinnig zijn.

De ouderen, vooralsnog talrijker, zullen vooreerst steeds weer overwinnen door hun meerderheid in getal en in maatschappelijke positie. De jongeren zullen langzamerhand talrijker en hun stem zal dringender worden. De ouderen zijn echter machtiger en hebben den allergrootsten invloed op het materiële leven van hun jongere landgenooten. Het zal voor deze laatsten bijna onmogelijk worden (zooals nu reeds het geval) een vrij woord te uiten, een vrije overtuiging openlijk aan te hangen. De ouderen zullen daardoor langer overwinnen dan hun meerderheid in aantal duurt. Zij zullen misbruik maken van hun maatschappelijke en ook Oosterschmoree macht, om te blijven overwinnen. Er zal spanning komen. De ouderen zullen ten gevolge van hun onmatigheid den voorsprong van hun grotere bezadigheid op het moreel der jongeren inboeten; de jongeren, meer ontvankelijk door hun jeugd in hun dikwijls niet gerijpte moderne ontwikkeling, zullen grijpen naar geweldmiddelen. De Europeaan zal zich hierin niet anders mengen dan om zich afwisselend aan de ééne of andere zijde te scharen, al naar zijn belang en de belangen die hij heeft te behartigen, zullen medebrengen.

1) De jongste Chineesche ongeregelheden te Batavia en Soerabaja zijn wel een vingerwijzing van wat komen kan, maar zij hebben niets uit te staan met het Nederlandsche bestuur in Indië voor zoover schrijver toen uit de telegrammen daarover kon oordeelen.
2) Vooral op Java, doch ook elders, b.v. Menado.

In al de geleidelijkheid waarin dit hierboven beschreven is, heeft zulk een strijd niets vreesaanjagends, zal hij zelfs heilzaam zijn. Maar men voelt dat alles hier van de „geleidelijkheid” afhangt. Wordt die verstoord, gaat zij te vlug of te langzaam, dan komt gevaar.

En er zijn vele oorzaken, die de geleidelijkheid kunnen bedreigen.”

In den hevigen strijd tusschen jong en oud Indië zal het spoedig heeten: „Indië voor de Indiërs”, en zal men zich aansluiten aan den kant waarvan men den meesten steun verwacht. Niet bij Nederland waarin men te veel de zich bevoorrechtende natie zal zien, niet de gevende natie. 1)

Dat is het, wat wij verwachten van een vertegenwoordigende kamer in Indië zelf gevestigd zonder tegenwicht, waardoor Nederland de leiding zou kunnen houden tot Indië op eigen beenen kan staan. Dat zal het eind zijn van voortgezette koloniale philanthropie. Natuurlijk is ook een reactionaire politiek denkbaar, maar die kan niet de vooropgezette bedoeling zijn van de nu voorgestelde evolutie.

Maar er is nog een andere wijze om uitvoering te geven aan den eisch des tijds: „betere vertegenwoordiging van de Indische belangen” en wel door het Nederlandsche parlement uit te breiden met een flink aantal Indische zetels. Door Indië in de Nederlandsche volksvertegenwoordiging op te nemen, zooals de meer nabijgelegen deelen van het rijk.

Met zulk een oplossing van het hangende vraagstuk zal de a.s. strijd tusschen jong- en oud-Indië niet bezworen worden.

Maar, waar over dien strijd de meest gewichtige beslissingen in Nederland zouden blijven vallen daar zou een zwaar tegenwicht gegeven zijn aan de vele oorzaken, die in Indië de geleidelijkheid in den voortgezeten strijd kunnen verstoren.

De invloed, dien de algemeene beraadslagingen in de Kamers der Staten-Generaal op de Indische afgevaardigden zullen uitoefenen, zouden van sterk opvoedende kracht zijn. Bij de beraadslagingen over Indië zullen de Indische afgevaardigden een sterken steun hebben aan de Nederlandsche afgevaardigden in algemeen politiek-philosophischen en wetenschappelijken zin. Beide invloeden zullen medewerken om de vele krachten, die in het Oosten schuilen, ten goede, voor Indië en voor Nederland, te leiden.”

Daarna tracht schrijver onderscheiden bezwaren te weerleggen, welke ook vroeger reeds meermalen van verschillende kanten zijn opgeworpen tegen een rechtstreeksche Indische vertegenwoordiging in het Parlement, om dan tot het besluit te komen:

„Het komt ons het meest geraden voor, met het scheppen van een Bataviasche vertegenwoordiging te wachten tot de, met Indische zetels aangevulde, wetgevende macht in Nederland gelegenheid heeft gehad zich uit te spreken over de wijze waarop het best de zelfstandigheid van den Indischen staat zal worden geleid.

Wenscht men daartoe echter tegelijkertijd over te gaan, dan staan wij daar niet tegenover. Ons einddoel is ook een mondig-maken van Indië, doch wij meenen een toekomstige federatieve verhouding voorop te moeten stellen. Daarom kunnen wij niet voorstaan een zelfstandig-worden van Indië alléén, noch die plannen die een kiem van een vertegenwoordiging in Indië leggen, alvorens stappen gedaan zijn tot bevestiging van de banden, waarmee de latere federatie moet worden vastgehouden.”

Het met warme overtuiging geschreven artikel, waarin ook naar tal van geschriften verwezen wordt welke dit belangrijke onderwerp raken, is een ernstige bestudeering en nauwgezette overweging zeker ten zeerste waard.

De overdruk ligt voor belangstellenden ter kennisname op de leestafel in Heulstraat 17, 's-Hage.

1) Wij denken hierbij aan de wijze, waarop de Indo-Chineezers aan het N.-I. Gouvernement grootere vrijheid van verkeer en eigen scholen hebben afgedwongen en waarvan o.m. de wet op het „Nederlandsch onderdaanschap” in Indië („Ind. Stbl. 1910, no. 296) het gewichtige gevolg was. Toen schroomde men niet hulp van buiten aan te nemen. Voorts geven vele door moderne Inlanders ingezonden stukken in de Indische dagbladen van den laatsten tijd aanleiding tot deze meening, b.v. „Java Bode” van 24 Januari j.l. het artikel „aansluiting van blank en bruin”, waarin gewaagd wordt van den haat, dien de Inlander tegenover den Europeaan zou koesteren. Al gelooven wij dat dit overdreven is, zulke inzendingen typeeren den geest van de modern ontwikkelde Inlanders. En de premature wenschen van anderen zijn te vinden in het artikel „Parallellen” in het „Tijdschrift” van 15 Januari 1912, uitgegeven te Bandoeng. Ook is belangwekkend in dit verband het onderwijsnummer (1 Jan. 1912) van dit periodiek, waarin op blz. 287 vgl. door den Japanner Kurushima Takahari wordt aangedrongen, zich te oriënteren over de voordeelen, die Japan biedt om aan vreemden hooger onderwijs deelachtig te doen worden. Een semi-officieel propaganda-comité zou daartoe reeds met vrucht werkzaam zijn in Britsch-Indië en China.

HET TIEN-JARIG JUBILEUM

DER
Indologen-Vereeniging.

De eerste October a.s. zou eigenlijk de dag zijn, waarop de Indologen-Vereeniging te Leiden 10 jaar zou hebben bestaan, doch de omstandigheden waren thans van dien aard, dat het verkieslijker werd gevonden het tweeden lustrum op den 29sten Maart 1912 te vieren, vóór de aanstaande groote vacantie.

Zoo hield dan het bestuur der Vereeniging Vrijdag j.l. ten half vijf ure receptie in Maison Prins, en mocht zich verheugen in vele belangstellende bezoeken van professoren, studenten, reünisten en vertegenwoordigers van verschillende lichamen en instellingen. Ook de burgemeester van Leiden gaf door zijne tegenwoordigheid blijk van belangstelling in het bestaan van dezen betrekkelijk nog zoo jeugdigen bond.

Uit de toespraken, welke werden gehouden, bleek al terstond hoe de Indologen-Vereeniging, mede tengevolge van een beleid- en tactvol optreden harer achtereenvolgende besturen, zich altijd heeft mogen verheugen in de sympathie van allen, die met haar in aanraking zijn gekomen, en dit niet alleen van de zijde der autoriteiten, maar ook van die der verschillende faculteiten der Leidsche Hoogeschool, die in hunne toespraken duidelijk deden uitkomen hoezeer de tegenwoordigheid van het Bestuur en de leden der Indologen-Vereeniging op hunne vergaderingen, lezingen en andere samenkomsten steeds op hoogen prijs wordt gesteld.

Ook had het bestuur de gelukwenschen van den dag in ontvangst te nemen van eene deputatie der plaatselijk bestaande vrouwelijke-studenten vereeniging, een voorrecht, dat zeker in de hoogste mate werd gewaardeerd.

Te 6½ uur vereenigden de leden en genoodigden zich aan een feestmaaltijd in Lion d'Or. Daaraan namen o.a. deel de burgemeester van Leiden, de rector-magnificus, de heeren professoren Speijer, Knappert en Carpentier Alting, Dr. Timmermans, zoo ook de vertegenwoordiger van de Vereeniging Oosten West en die van de Vereeniging van Ambt. bij het B.B. in Ned-Indië.

Tal van redevoeringen werden er gehouden. Opvallend was daarbij het feit, dat door alle sprekers zonder onderscheid in zulke hoogst sympathieke bevoordelingen over de Inlandsche bevolking in Ned-Indië werd gesproken. Dit belooft veel goeds voor de toekomst, vooral wanneer de overtuiging meer en meer ingang vindt, dat tot een richtige uitoefening van de taak het Binnenlandsch Bestuur opgelegd, een hoogstaand karakter bij de besturende ambtenaren boven het intellect moet worden gesteld.

Gedurende den geheelen feestmaaltijd heerschte er eene zeer opgewekte en kameraadschappelijke stemming, welke na afloop van het diner niet verminderde, toen men zich om 10 uur naar de bovenzalen van het Vereenigingsgebouw der Harmonie had begeven tot voortzetting van het feest.

Het Indologenblad gaf op dezen dag een keurig, geestig geill. lustrum-nummer uit.

Uit de O.-I. Mail.

Volgens de jongste mail laat de gezondheidstoestand hier en daar nogal te wenschen over, te Makassar heerschte weer cholera, te Batavia en Soerabaja veel pokziekte, en te Malang kwamen nog pestgevallen voor.

Op vele plaatsen op Java had men last van overstromingen.

De Chineezers.

De Locomotief vermeldt den tekst van een telegram, dat de Chineesche Handelsveren. Sian Boe te Semarang aan den Gouv.-Generaal zond:

„De Chineesche Handelsvereniging „Siang Boe” te Semarang, met leedwezen kennis genomen hebbende van de buitensporigheden, door rasgenooten te Soerabaja bedreven, verzoekt Uwe Excellentie eerbiedig, opdat rust en orde terugkeeren en de handel weer zijn gewone verloop vervolge, last te geven, dat het onderzoek naar de schuldigen met den meesten spoed worde gehouden, zoomede dat de gevangen genomen personen van wie niet blijkt, dat zij aan de ordeverstoring deelgenomen hebben, ten spoedigste aan hunne gezinnen en hunne zaken worden teruggegeven.”

In de Maleische bladen vindt de Locomotief een rondschrijven van den majoor der Chineezers Tan Siauw Lip, waarin hij den onderstaanden brief van den resident van Semarang ter kennis brengt:

Semarang, 22 Februari 1912.

Tot mijn volle tevredenheid ontving ik de mededeeling, dat op alle feestdagen van de Chineezers, welke hier dit jaar werden gevierd, alles goed is

Mode-Salon L. ANGER

LADIES-TAILOR-MADE
- MODELHOEDEN -
JUPONS en BLOUSES

BERLIJN
Pariser Platz 1

DEN HAAG
- Hooistraat 7 -

Piet Heinstraat 123
Telefoon 5262.

A. Op't Landt.

Bericht aan de Dames

GEVESTIGD

2de Magazijn Weimarstraat 42.

voorheen B. v. d. PUTTEN.

Dames Modeartikelen, Garneeringen,
Fournituren enz.

M. VISSER v/h. A. J. RODBARD

Spuistraat 69 - 's-HAGE

Telefoon 5470.

FABRIEK EN MAGAZIJN VAN GOUDEN-
ZILVEREN EN DIAMANTWERKEN.

REPARATIE-INRICHTING.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 's-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE

BANKZAKEN.

SAFE-INRICHTING.

Telefoon H 7057.

Telefoon H 7075.

C. P. A. NICOLAI

Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELLEN

RUIME KEUZE.

NIEUWSTE MODELLEN.

DUNKLERSTRAAT 33

HOEK VALERIUSSTRAAT.

Behangers en Stoffeerders

Linoleums,

Tapijten,

Meubelen.

P. J. Veelo & Zonen

Den Haag

Lange Houtstr. 15b

Telefoon 6855.

Herderinnestraat 18

Telefoon 2049.

afgelopen en er niet het minste niet in orde was, en dat wel door de juiste en volgzame houding van alle Chineezers in deze plaats.

Daarom zeg ik hartelijk dank aan den majoor den kapitein en alle wijkmeesters der Chineezers, door wier hulp en waakzaamheid als anderszins alles goed is afgelopen; tevens verzoek ik den majoor aan de Chineesche bevolking van Semarang te laten weten, dat ik vol lof ben over hun passende houding, waardoor niets minder goeds is geschied.

w. g. resident DE VOGEL.

Kennisgeving.

Ik laat hierbij zeer gaarne aan alle Chineezers van Semarang weten, dat ik van Z. H. E. G. den resident van Semarang een schriftelijke betuiging van tevredenheid heb ontvangen betreffende alle Chineezers in Semarang, die ik hierboven ter kennis breng.

Semarang, 23 Februari 1912.

w. g. De majoor der Chineezers:
TAN SIAUW LIP.

Het Soer. Hblad meldt:

„Nog steeds houdt de politie te Soerabaja zich bezig met de confrontatie van de gevangenen Macaoers. (Behalve tal van politiebeambten zijn ook de bedienden van den kapitein-Chinees, in wiens woning zoo huisgehouden is, met de gearresteerden geconfronteerd. Tot heden zijn ongeveer 200 gevangenen herkend als deelnemers aan de rellen, en waarbij 94 die aan de plundering der woning van den kapitein-Chinees deelnamen. De lieden zullen hun straf niet ontlopen en waarschijnlijk wel allen verbannen worden”, schrijft het blad.

Tjap gomeh te Meester Cornelis. Men schrijft uit Meester-Cornelis aan De Java-Bode:

„Met zeer groote opgewektheid werd gisteren te Mr. Cornelis het tjap-go-meh-feest gevierd. De goede orde werd geen oogenblik verstoord, dank zij de doeltreffende maatregelen, door het Bestuur genomen. Het scheen dat de Europeesche, Inlandsche en Chineesche politie haar eigen taak had. De laatste vertegenwoordigd door den luitenant en twee wijkmeesters alleen met hun distinctieven aan en een 20-tal speciaal hun toegevoegde oppassers, regelden alles wat de Chineesche vertooningen betrof. Geen enkele maal zag ik de Europeesche of Inlandsche politie zich met Chineezers bemoeien. Alle bevelen gingen uit van den luitenant, die met beslistheid en fermeit wist te handelen waar dit noodig was, terwijl de Inlandsche politie met den patih aan het hoofd uitsluitend toezicht hield op de duizenden Inlanders, die van palen ver waren opgekomen om naar de djenggés, die niet veel bekijks waard waren te nontonnen.

In deze regeling schijnt een vingerwijzing te liggen van de in de toekomst tegenover de Chineezers te volgen gedragslijn.

Evenals men, met goed gevolg, in dit gewest is teruggekomen op de gezonde politiek om de Inlandsche bevolking zooveel mogelijk te laten onder haar eigen hoofden, dient deze gedragslijn ook te worden gevolgd ten opzichte van de Chineezers. Hun taal karaktereigenschappen, zeden en gewoonten verschillen zoo zeer van die der andere bestanddeelen der bevolking, dat alleen hoofden van de eigen natie in staat schijnen met tact en beleid tegen hen op te treden. Een frappant voorbeeld zag ik daarvan gisteravond. Een drietal Macaoërs, die blijkbaar heel veel aan Bacchus geofferd hadden, waren onwillig een bevel van een oppasser op te volgen. De luitenant werd geroepen en eenige woorden in het Chineesch met beslistheid uitgesproken deden den toon van het opgewonden drietal bedaren, waarop zij beleefd voor den „kaptoa” hun hoed afnamen en zich verwijderden.

Mr. C. Th. van Deventer. 29 Febr. j.l. zijn te Padang met het s.s. „Wilis” der Rott. Lloyd gearriveerd Mr. C. Th. van Deventer, lid der Eerste Kamer, en mevrouw Van Deventer. Zij zijn van plan per auto een reis door de mooie bovenlanden te maken, meldt de Sum. Bode.

De Maleische vrouwen, die van deze kust naar de wereldtentoonstelling te Brussel zijn geweest, hadden aan mevrouw en den heer Van Deventer de aangenaamste herinneringen, en daarom werden zij te Etnmahaven niet alleen door Europeanen, maar ook door vele Maleische vrouwen begroet.

Een zeldzaam verschijnsel. Zoo merkt het blad op.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De Gouverneur heeft aan de Koloniale Staten ter goedkeuring ingediend een verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishou-

delijke begroting voor 1913. Een merkwaardige begroting, die op onderscheidene punten niet zoo voetstoots de goedkeuring der Koloniale Staten zal verwerven, zoo dit lichaam de steeds gevolgde politiek van bezuiniging handhaaft.

Aan de Memorie van Toelichting worde hier het een en ander ontleend:

In 1909 en 1910 hadden de middelen respectievelijk f 160.000 en f 280.000 meer opgebracht dan het jaar te voren. Ondanks de tegenspoeden, waaronder de landbouw nog steeds te lijden heeft, kon geconstateerd worden, dat de opbrengst der middelen in 1911 die van 1910 wederom met ruim f 135.000 heeft overtroffen.

Deze opbrengst overtrof de raming met f 341.100 in welk bedrag niet begrepen zijn de opbrengst van de rubberonderneming Siootwijk en de van het immigratiefonds ontvangen rente wegens uit de Koloniale kas genoten voorschotten. In genoemd bedrag zijn eenige buitengewone ontvangsten begrepen. Zonder deze en zonder de plaats gehad hebbende belastingverhogingen zou de opbrengst de raming met f 295.000 hebben overtroffen.

De uitgaven, die bestreden worden uit de gewone middelen der Kolonie, versterkt met het subsidie van het Moederland, overtroffen de raming met ongeveer f 44.000. Trekt men dit bedrag af van het bedrag van ruim f 356.000, dat de middelen bestemd tot dekking van die uitgaven, met inbegrip van de van het immigratiefonds ontvangen rente ad f 15.100 meer hebben opgebracht dan de raming, dan krijgt men een voordeelig verschil ten bate van het toegestane subsidie van ruim f 312.000. Dit subsidie geraamd op f 820.550 zal dus kunnen worden verminderd tot ruim f 508.500.

Hoewel ten aanzien van de uitkomsten van den dienst 1912 nog niets met zekerheid kon worden gezegd, schijnt het, naar de meening van den Gouverneur, niet gewaagd aan te nemen dat, zonder groote tegenspoeden, de raming wel zal worden bereikt en misschien zelfs overtroffen.

Voor 1913 zijn de uitgaven geraamd op f 7.382.453 waarin begrepen een som van f 3.542.245 voor uitgaven die met geleende gelden moeten bestreden worden, zoodat de uitgaven, welke uit de eigen middelen der koloniën het subsidie moeten worden bekostigd, geraamd zijn op f 3.840.207 of f 207.221 meer dan voor 1912.

De opbrengst der middelen, zonder die uit geleende gelden te verkrijgen, is geraamd op f 3.315.167, hierin begrepen de opbrengst der gouvernementen rubber-onderneming ad f 46.600 en de terugbetalingen door het immigratiefonds van uit de Koloniale kas ontvangen voorschotten ad f 300.000, totaal f 346.600, zoodat de opbrengst der gewone eigen middelen der kolonie geraamd is op f 2.968.567 of f 223.467 meer dan voor 1912.

Het totaal van de raming der gewone middelen is voor 1913 ongeveer f 112.700 minder dan de opbrengst in 1911.

Overgaande tot de toelichting van de verschillende artikelen, vestigt de Gouverneur er nog de aandacht op, dat bij deze begroting ook eenige voorstellen worden gedaan, die verband houden met het rapport der z.g. Suriname-Commissie. Bevat dit op sommige punten zeer bondig rapport menig denkbeeld van beteekenis voor het bestuur der kolonie en moet het dus voor hare ontwikkeling een arbeid van gewicht geacht worden, dit gewicht dankt het voorzeker voor een deel aan de gedachtenuiting, waartoe het aanleiding gaf en vermoedelijk nog zal geven.

Onder meer wordt voorgesteld een schoolopziener te benoemen op een bezoldiging van f 4700 per jaar. Voorts wenscht de Gouverneur een landbouwscheikundige bij het Departement van Landbouw aan te stellen, aan wien later een technoloog ware toe te voegen; verder een plantkundige en een vee-deskundige. De memorie vermeldt ook de instelling van een landbouwwaad, een lichaam te vormen uit planters, kleine landbouwers, ambtenaren en particulieren, dat den Directeur van Landbouw in zijn taak van advies zou kunnen dienen. Voor dezen landbouwwaad, die naar de behoefte zal worden uitgebreid, zou voor 1913 een zestal leden kunnen worden benoemd.

Voorstellen worden gedaan tot vermeerdering van het aantal openbare putten te Paramaribo.

Ook andere maatregelen betreffende de drinkwatervoorziening zijn in overweging.

Men krijgt den indruk, dat in deze aangelegenheid niet de noodige voortvarendheid wordt betracht. Na al de misère door het gebrek aan drinkwater veroorzaakt, zou men spoedige en krachtige maatregelen verwacht hebben. De toelichting geeft den indruk dat men alleen voor Paramaribo maatregelen beraamt, terwijl die ook voor de districten dringend noodzakelijk zijn.

STROEBEL & KROESE

Garneer-Artikelen, Mode-Furnituren, Linten, Zijde, Fluweel, Peluche, Satinet, Voering, Knoopen, Glacé-, Zijde-, Imit. Suède- en Tricot-Handschoenen, Dames- & Kinderkousen, -o- Eau de Cologne & Zeep. -o-

- 4074 TELEPHOONNUMMER 4074 -
69 PIET HEINSTRAT 69

Koopt
Zwitserse
Borduursels

franco vracht & vrij van inkomende rechten direct uit Zwitserland thuis

Japonnen Blouses
van af fl. 13.50 van af fl. 3.85

Kinderjurkjes
van af fl. 8.75

Echt Zwitsers borduursel op Batist, Voile, Wol & moderne zijdenstoffen.

Vraag heden nog stalen met Parijsche Modeplaten die gratis worden verzonden.

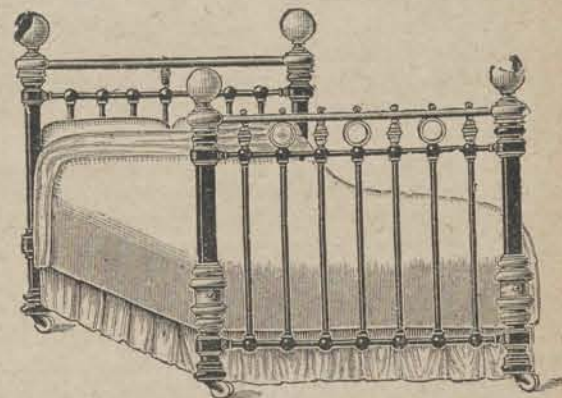
Eveneens stalen van onze allernieuwste Zwitserse zijdenstoffen gratis op aanvraag.

SCHWEIZER & Co.
LUZERN A 64 (Zwitserland).

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE —
PRINSESTRAAT.

TELEFOON NO. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —

van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

BRANDSTOFFEN.

F. BREURE & ZOON

HOFLEVERANCIERS,

TOLLENSSTRAAT 23-25 VALERIUSSTRAAT 6
- Telephone 1880. - - Telephone 3331. -

Frans van Wijk en Zonen,

24 Vlamingstraat,

- DEN HAAG. -

Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

MODE-ACADEMIE

Grondig onderricht in MAAT-
KNIPPEN en COSTUUMNAAIEN.

Allen die aan een cursus deelnemen kunnen eenige der nieuwste COSTUMES voor zich zelve vervaardigen.

Opleiding voor DIPLOMA's der

- Mode-Vakschool Vereeniging. -

PROSPECTUS en inlichtingen te bekomen bij de
Directrice M. E. DANCKAERTS, Regentessepl. 7,
DEN HAAG.

Een fout is het, dat de rapporten der drinkwatercommissiën ter kennisneming door de leden op de griffie der Staten worden nedergelegd. Deze stukken behoorden gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld te worden om kritiek mogelijk te maken. Het is te hopen, dat de Staten daartoe het voorstel zullen doen. Tegen de geringe drukkosten moet men niet opzien. Het „begraven” van adviezen heeft reeds genoeg kwaad gesticht.

„De huidige droogte — schrijft De West van 27 Februari — schijnt zelfs de dieren des wouds te machtig. Men vertelt, dat zij in een staat van verdooving, zich thans gemakkelijk laten vangen. Vrijdag werden op de markt te koop aangeboden: een groote levende kaaiman en een groote boaslang, achter Kwatta gevangen. Aardige droge tijds artikelen!”

Naar Suriname van 5 Maart meedeelt laat het bestuur met behulp van een der voormalige Chineesche voerlieden van de Gouvernements-Mijnexploitatie de opgedroogde putten verder boren.

Op verschillende scholen moeten de kinderen zelf hun drinkwater medenemen.

Op plaser Hermina, Marowijne, moet het in de afgelopen week flink geregend hebben.

Commewijne werd ook Zondag jl. met een bui verrast.

In de stad en omstreken wil het nog maar niet regenen.

Zondag vielen er eenige droppels, terwijl eenige dagen reeds de lucht aanhoudend betrokken is, naar het 't blad echter voorkomt meer met rookwolken tengevolge van de boschbranden die nog altijd voort duren.

Naar verluidt moet het in Demerary verleden week flink geregend hebben. Nadere berichten ontbreken evenwel.

In hetzelfde nummer vinden wij het volgende bericht:

„Op den tocht van eene expeditie naar de Gran-kreek, waarbij groote moeilijkheden, vermoeden en ontberingen werden ondervonden tengevolge van de droogte, zoodat zelfs drie mannen overleden, beviel den 11den Januari 's avonds negen uur een vrouw die den tocht medemaakte, van een welgeschapen en gezonden jongen. Zelden, schrijft men ons, heeft een geboorte onder ongunstiger omstandigheden plaats gehad.

De moeder was in de wildernis verstoken van elke behoorlijke hulp en moest zich zelf helpen. Toch leefde het kind, frisch en gezond”

Aan hetzelfde blad ontleenen wij het bericht, dat aan den heer H. J. Laret, arts, het onderwijs in de hygiëne aan de Normalschool is opgedragen, gedurende één uur per week. Voorts dat zich dit jaar niemand heeft aangemeld voor eene opleiding van Gouvernementswege voor den Kolonialen landbouw.

Naar het ons voorkomt werpt dit bericht een eigenaardig licht op de plannen die het bestuur koestert tot organisatie van het landbouwonderwijs in de Kolonie. Wij zijn er niet van overtuigd, dat onder de tegenwoordige toestanden op landbouw gebied, een landbouwschool levensvatbaarheid heeft.

Naar het uit de berichten in Suriname van 8 Maart blijkt, hield de droogte nog steeds aan. Het blad ontleent aan „The Argosy” — een in Demerary verschijnend blad — het volgende bericht: „De Indianen, die verleden jaar de droogte voorspeld hadden, beweren dat waarschijnlijk niet vóór Maart de regens weer zullen invallen.”

In Demerary is er naar regen geschoten. Zonder succes!

Uit hetzelfde nummer van Suriname knippen wij dit bericht:

„De nieuwe Engelsche consul, de heer Hewitt, treedt krachtig op tegen de roerige elementen onder de Britsch-Indische bevolking alhier.

Hij liet, naar aanleiding van herhaalde brieven der Vereeniging Vrijheid en Recht, heden den voorzitter Eduard en den secretaris Asgarally bij zich komen, alsook den voorzitter van de Surinaamsche Britsch-Indische Vereeniging en eenige andere goedgezinde Britsch-Indiërs. Op strengen toon onderhield hij Eduard en Asgarally over hun optreden in deze kolonie en gaf hun den raad, de agitatie, die zij opwekken tegen andere ter goede naam en faam bekend staande Britsch-Indiërs te staken, daar hij anders verplicht zal zijn maatregelen tegen hen te treffen.”

Wij verzuimden in onze vorige nummers melding te maken van een bericht in de St. Ct. Jhr. W.

C. van Heurn, te Leiden, die in het vorige jaar eene studiereis naar Suriname maakte, heeft n.l. aan 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden een groote verzameling dieren ten geschenke gegeven, waarvoor hem de dank der regeering is betuigd.

Ook het volgende worde alsnog medegedeeld: In de onlangs gehouden jaarlijksche algemeene vergadering van het Kon. Instituut voor Taal- Land- en Volkenkunde van Nederl.-Indië is het voornemen bekend gemaakt om, met steun der regeering, over te gaan tot de uitgaaf der handelingen van Regeering en Staten-Generaal ten aanzien der regeeringsreglementen der West-Indische Koloniën.

Vooraf in verband met de voorstellen der Suriname-commissie verdient dit voornemen toejuiching. Allen, die in de koloniën belangstellen, zullen het op prijs stellen als die belangrijke bescheiden in handiger formaat dan de Handelingen verkrijgbaar gesteld worden. Al zijn ze een halve eeuw oud, van hunne belangrijkheid hebben zij nog niets verloren.

Bij het Departement van Koloniën is het volgende telegram van den Gouverneur van Suriname, d.d. 26 Maart, ontvangen:

„Gewapende maraudeurs kwamen op het plaser der „Compagnie des Mines d'or de la Guyane hollandaise” in verzet tegen de uitgezonden politie.

Heden vertrekt daarheen een detachement van het garnizoen ter sterkte van 40 man.”

Voormeld plaser is aan de Lawa, de grensrivier tusschen Suriname en Fransch-Guiana, gelegen.

Te 's-Gravenhage is den 28en Maart overleden de heer J. A. de Gelder, Oud-lid van den Raad v. Indië. Na een schitterende loopbaan in Indië kwam hij op 41-jarigen leeftijd als gepensionneerd lid van den Raad van Nederl.-Indië in het vaderland terug. Daarna heeft hij veel bijgedragen tot het oprichten van belangrijke ondernemingen; o.m. was hij Directeur van de maatschappij-Suriname. Zijne in 1903 en 1905 verschenen brochures „Het heden en de toekomst der kolonie Suriname” en „Staats goud-exploratie en bosch exploitatie in Suriname” hebben indertijd tot veel geschrijf aanleiding gegeven.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Berichten uit de Minahassa. — a. *Opening van de Meisjesschool van het Sint-Josefgesticht ter hoofdplaats Menado.*

Op Dinsdag 2 Januari 1912 werd ter hoofdplaats Menado een Hollandsche meisjesschool geopend, welke onderwijsinstelling zal worden geleid door Katholieke zusters. Het gebouw werd toen ter bezichtiging voor het publiek opengesteld, waarvan een druk gebruik werd gemaakt.

Van de 200 kinderen, die zich voor kosteloos onderricht hadden opgegeven, konden, volgens eene mededeeling voorkomende in de Matahari-Terbit van 10 Januari 1912 no. 1, wegens gebrek aan plaatsruimte slechts een 100-tal worden toegelaten.

De zusters-onderwijzeressen, voorzien van de vereischte akten van bekwaamheid, waren onlangs uit Nederland aangekomen en zullen het onderricht in neutralen zin geven, zooals plaats heeft op de lagere scholen in Nederland.

Het leerplan omvat de navolgende vakken: Nederl. taal, rekenen, schrijven, aardrijkskunde, zang, en eenige andere nuttige vakken, doch geen godsdienstonderwijs.

Het schoolgeld bedraagt per leerling f 2.50 per maand; voor het tweede kind uit één gezin wordt f 1.50 en voor het derde kind f 1.— per maand betaald. De leerlingen boven den leeftijd van veertien jaar kunnen des namiddags van het onderwijs op de school vrijstelling verkrijgen en worden in staat gesteld zich dien vrijgekomen tijd ten nutte te maken door zich te bekwamen in eenig vak van vrouwelijken handarbeid, in de Nederlandsche of Westersche talen, in orgel- en pianospel. Voor het ontvangen van deze laatste lessen wordt f 2.50 per leerling en per maand in rekening gebracht, terwijl voor het onderwijs in handarbeid f 0.50 per maand en per leerling wordt betaald. Deze bedragen worden als te hoog beschouwd en zullen voor velen een beletsel zijn om zich aan die bijvakken te wijden; om die reden hoopt en vertrouwt men dat ze door de directie zullen worden verlaagd.

Het optreden en de tact, die bij den omgang met de leerlingen door de zusters ten toon wordt gespreid, worden ten zeerste geroemd, zoodat 't zich laat aanzien, dat deze instelling eenmaal dezelfde vruchten zal afwerpen als de gelijksoortige scholen op Java en Larantoea in de residentie Timor.

MAGAZIJN van Heerenhoeden,
— Petten en Pelterijen. —

EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35, :: 's-GRAVENHAGE

: TELEPHOON 3902. :

VOORHANDEN:

HEEREN BONTKRAGEN

- en BONTMUTSEN -

RADEMAKER's Kon. Cacao- en Chocoladefabriek

DEN HAAG.

EIGEN WINKELS:

HOOGSTRAAT 22, P. HEINSTRAT 125, HEERENGR. 60,
PRINSESTRAAT 76b, ANNA PAULOWNASTRAAT, 78.

Steeds de nieuwste Bonbons.

Pakketverzendingen naar de tropen onder
-o- garantie voor goede overkomst. -o-

STOOMKOFFIEBRANDERIJ

en THEEHANDEL

P. D. SCHILTE

32 Groenmarkt :: DEN HAAG

— Opgericht 1868 - Telefoon 2539. —

JAC. BLADERGROEN

PRINSESTRAAT 3 :: DEN HAAG.

KANTOORBOEKHANDEL

Agentuur van J. C. König & Ehardt, Hannover.

Magazijn van **TEEKENBEHOEFTE**.

— VULPENHOUDERS. —

DE VRIES & Co. - PRINSESTRAAT 17

TELEFOON 3969,

behandelt alle passages en verzendingen naar plaatsen in Ned.-Indië, Afrika, Amerika, Australië en Azië, en sluit alle soorten Assurantiën (Zee-, Brand-, Inbraak-, Ongelukken-, enz.) tegen de billijkste prijzen en voordeeligste condities.

ZOO JUIST VERSCHENEN!

Onze firma heeft het genoegen U te kunnen mededeelen, dat haar **Nieuwe geïllustreerde PRIJSCOURANT 1912** voor **Rijwielen, Banden en Rijwielbenodigdheden** zoo even is verschenen. Deze wordt de ons bekende handelaren en toekouwers gratis en franco per post toegezonden. Zij die de prijscourant niet ontvangen, gelieven deze alsnog bij ons aan te vragen. **BLIJFT OP DE HOOGTE VAN HET NIEUWSTE.**

U koopt bij ons goedkoop en goed.

Aanbevelend,

S. VAN DER BIJL - Waterlooplein 96/8 - AMSTERDAM.

PATISSERIE

D. W. VAN GEEST

Prins Hendrikstraat 78 - Teleph. 1851

— SPECIAAL ADRES —

INDISCHE SPEKKOEK

HOEDEN EN PETTEN

A. J. KÖNIG,

Schoolstraat 26.

Ruime sortering in alle prijzen.

Het aantal mannelijke leerlingen op de moderne scholen in de Minahasa bedraagt op dit oogenblik:

Menadosche school	240
Hoofdschool	40
Kweekschool te Koeranga	50
Kweekschool Inlandsche leeraren	30
Kweekschool te Woloan	50
Ambachtschool te Wasian	30
Hollandsche school te Menado	30
Idem te Tondano	30

Totaal 500

Tegenover dat aantal scholen staat slechts één, meisjesschool te Tondano met 100 leerlingen, zoodat de verhouding nog verre van normaal is.

b. *Aanstelling van inlandsche vrouwen in de Minahasa tot inlandsch leeraren.*

Zooals bekend, helpen de Inlandsche leeraren in de Minahasa hunne respectieve Christelijke geestelijken bij de uitoefening van hun godsdienstig werk in de Inlandsche Christengemeenten.

Ieder hulpprediker beschikt gewoonlijk over een aantal Inlandsche leeraren wien de geestelijke belangen van een twee of drietal dorpen worden toevertrouwd.

Behalve ander werk, leiden zij de meisjes zóódanig op, dat zij ter geschikter tijd als lidmaat der kerk kunnen worden aangenomen. Die taak is 'n zeer bijzondere, want er zijn toch zoovele zaken welke niet door mannelijke leeraren aan vrouwelijke leerlingen kunnen worden medegedeeld.

In de Matahari Terbit van 10 Januari 1912 no. 1 wordt er op aangedrongen, dat de Regeering ook vrouwelijke Inlandsche leeraren als helpsters van de hulppredikers zal aanstellen omdat het onderricht dan zeker in beschaafdheid zou winnen en men dan tevens handelt in overeenstemming met de oude gebruiken in vroegere tijden toen het volk ook door priesteressen in godsdienstzaken werd voorgelicht.

Men hoopt en vertrouwt, dat de Regeering het voorgebrachte denkbeeld in welwillende overweging zal willen nemen en zodoende wil medewerken om aan het godsdienstonderwijs in de Minahasa een meer volkomen leiding te geven.

c. *Toegekende Regeeringsonderscheiding aan een Inlandsch leeraar.*

Met eigenaardige en gemengde gevoelens heeft men in de Minahasa het bericht vernomen, dat aan den Inlandschen leeraar te Takalar (gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden), met name Intje Hoesain Daeng Parani, van Regeeringswege de gouden ster van verdienste is toegekend op grond van zijn 30-jarigen trouwen dienst, gedurende welken tijd hij zich steeds onderscheidde door trouw en plichtsbetrachting.

Deze erkenning van verdiensten heeft Daeng Parani te danken aan de voorspraak van den civielgezaghebber te Takalar, den heer J. W. van der Miesen, die vroeger de functie van hulpprediker vervulde in de residentie Amboina.

Wanneer men nagaat hoeveel Inlandsche leeraren in de Minahasa in hetzelfde geval verkeerden als Daeng Parani, terwijl daár te lande nog geen enkele Inl. leeraar een bewijs van erkenning van verdiensten van de Regeering mocht ontvangen, dan moeten, zegt de schrijver in de Matahari Terbit de Inl. leeraren in de Minahasa toch wel beschaamd staan tegenover de leden der Christelijke gemeenten, die gewoonlijk niet in gebreke blijven hunne gevolgtrekkingen uit dergelijke maatlregelen te maken.

Natuurlijk heeft men slechts te berusten in dergelijke Regeeringsbeschikkingen doch aan een goeden en regelmatigen gang van zaken zijn ze niet bevorderlijk. Met een „Ween Sionienten, Ween“ eindigt de schrijver zijne verzuchting.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Vereenigde actie van de Chineesche handelaren te Buitenzorg. — In de Perniagaan van den 5den Januari j.l. no. 4, maakt de persoon, die zich „T.“ teekent, melding van de aaneensluiting der Chineesche handelaren te Buitenzorg, teneinde op die wijze te ontkomen aan de moeilijkheden en de plagerijen, welke zij, bij het vervoeren van hunne handelswaren op de treinen van de Nederl.-Indische Spoorweg Maatschappij op het traject Buitenzorg—Batavia vice-versa ondervinden.

De onaangename wijze waarop de Chineesche reizigers door die maatschappij en haar personeel worden behandeld is reeds zoovele malen in de Maleische nieuwsbladen voorgebracht, dat het niet noodig is daarop hier terug te komen. Hoewel de maatschappij voor het vervoer van personen hetzelfde tarief in rekening brengt, blijft zij steeds voortgaan de Chineezers als minderwaardige lieden te beschouwen en hen met dezelfde geringschatting te bejegenen als weleer. Wel heeft de gemelde maat-

schappij toegezegd afzonderlijke wagens op hare lijnen speciaal voor Chineezers in gebruik te zullen stellen, maar waar zijn ze en wanneer komen ze? vraagt de schrijver.

Zeer zeker zijn sommige wagens gevuld met Chineezers, doch zulks heeft plaats omdat de Chineesche reizigers trachten zooveel mogelijk bij elkander te komen en gezamenlijk te reizen, doch niet omdat afzonderlijke wagens voor de Chineezers ter beschikking staan. Is er plaats voor lieden van anderen landaard, dan worden die toegelaten, en geen der conducteurs zal daarop aanmerkingen maken.

Op grond van een en ander is de stemming van de Chineesche handelaren te Buitenzorg ten opzichte van de Ned.-Ind. Spoorweg Maatschappij niet vriendelijk en dit is — naar hunne meening — te meer gegrond omdat zij vinden dat de maatschappij uit het Chineesche personen- en goederenvervoer belangrijke voordeelen trekt, waarmede in het geheel geen rekening wordtgehouden. De maatschappij laat bovendien aan haar Inlandsch personeel maar steeds de vrije hand met het nadeelig gevolg voor den Chineeschen handel, dat vele artikelen, tijdens het vervoer verloren gaan, waarvan de waarde nimmer wordt vergoed. Klachten, welke daarover werden ingebracht, werden met de noodige onverschilligheid behandeld.

Aan de handelaren in tabak is thans de last gegeven om hunne manden, vóór dat het vervoer plaats heeft, dicht te naaien, doch de diefstallen verminderen niet, zooals een handelaar nog onlangs moest ondervinden. In plaats dat de maatschappij, zou men zoo zeggen, nu de noodige maatregelen neemt om het handelsvervoer te beschermen en tracht de handelaren te kalmeeren, ziet men juist het tegenovergestelde plaats hebben en worden steeds meer moeilijkheden bij het vervoer in den weg gelegd. Dientengevolge hebben de Buitenzorgsche handelaren in gedroogde visch thans besloten zich te vereenigen en niet meer van de diensten der Ned.-Ind. Spoorwegmaatschappij gebruik te maken. Zij willen het handelsvervoer per kar en per paard tusschen Buitenzorg en Batavia vice-versa weder instellen en voor eigen rekening deze onderneming beheeren.

Voor dat transport moet de niet onaanzienlijke som van vijf gulden per kar en per keer worden betaald, doch dit nadeel wordt grotendeels ondervangen doordien men een retourvracht kan medenemen en er voor getwaakt zal worden, dat geen diefstallen op de reis plaats hebben.

Op de heenreis van Buitenzorg naar Batavia zal men landsproducten, als boonen, rijst, thee enz. mede nemen, terwijl de retourlading zal bestaan uit gedroogde visch.

Het vak van pedatie of karrevoerder zal dus tusschen Buitenzorg en Batavia weder worden ingesteld, doch aangezien de Inlanders van den bestaanden toestand zonder twijfel partij zouden trekken en hooge loonen zouden vragen, hebben de Chineesche vischhandelaren ter eerstgemelde plaats besloten zich te vereenigen en eene Naamlooze Venootschap in het leven te roepen met een bedrijfskapitaal van f 10.000 waarmede zij voorloopig 50 karren met paardenbespanning in dienst zullen brengen. De aandelen zijn voor alle Chineezers verkrijgbaar gesteld terwijl het beheer zal worden gevoerd door een Chineesch employé die tevens het vervoer zal regelen. Voorts komen twee mandors in functie die regelmatig het transport zullen vergezellen, zoodat diefstallen zooveel mogelijk voorkomen zullen worden.

Wenschen de Europeesche landheeren en ook andere particulieren van deze transportgelegenheid gebruik te maken, dan bestaat daartoe gelegenheid. Het zal hen toch waarschijnlijk niet onverschillig zijn te weten, dat de vrachtprijzen billijker zullen zijn dan met de treinen van de Ned.-Ind. Spoorweg Maatschappij. In elk geval is het reeds een voordeel voor de afzenders, dat de waarde van mogelijk gestolen goederen zal worden vergoed.

Voor het geval de Europeesche ondernemingen van de nieuwe transportgelegenheid gebruik maken zal het bedrijfskapitaal tot f 20.000 worden uitgebreid. Het is te hopen, zegt de schrijver, dat deze zaak spoedig tot stand kome, in het belang van den handel. Zij zal het duidelijkste bewijs leveren waartoe het Chineesche vereenigingsleven te Buitenzorg in staat is.

De samenstelling van de vlag der Chineesche Republiek.

Deze vlag, die reeds uit tal van woningen te Singapore wappert, bestaat, volgens de berichten voorkomende in de bladen van de Straits-Settlements uit vijf verschillend gekleurde strepen, n.l. rood, geel, blauw, wit en zwart, als symbool van de vereeniging van de vijf groote deelen waaruit het Chineesche rijk zal bestaan.

H. ZUMPOLLE VEENESTRAAT 29
Telefoon No. 4105

Specialiteit in KOFFERS, LEDERWAREN, REISARTIKELEN.

SPECIALE AANBIEDING:

Gepantserde Hutkoffer, met 1 bak, lang 100, breed 50, hoog 36 c.M. f 9.75
Dezelfde Koffer, met 1 bak, hoog 40 c.M. (voor de nieuwe schepen) „ 10.75
Gepantserde Mailkoffer, met 1 bak (voor het bagageruim) lang 100, breed 50, hoog 50 c.M. „ 11.50
Gepantserde Boekenkoffer, 50 en 50 c.M. „ 6.25

ZENDINGEN NAAR INDIË ELKE WEEK.

C. FORTMANN,
SPUISTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE

in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
:- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN. :-

Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

1ste Rotterdamse
Maatschappij van verzekering tegen ongevallen
Oudehavenkade n.r.l. Plan C, Rotterdam.
Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Individuele ONGEVALLENVERZEKERING,
AUTOMOBIELVERZEKERING, Enz. Enz.
VRAAGT PROSPECTUS.
Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië
te SOERABAIA.

LUXEBROOD-FABRIEK
PAUL C. KAISER

Hofleverancier.

HOLLANDSCH MELKBROOD.
FRANSCH WEENERBROOD.
DUITSCH MIKBRROOD.
ALLINSON'S TARWEBROOD.
MOUTBROOD in soorten.

C. HOYNG,

SPUISTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.
PRIJSCOURANT GRATIS.

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. of f 50.— p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.
---	---------------------------------	---

De roode streep heeft betrekking op Gu-China, de blauwe op Mongolië, de gele op Mandsjoerije, de witte op Tibet en de zwarte op het Chineesch gedeelte van Siberië.

Van Vreemde Koloniën.

BRITSCHE KOLONIËN.

De zitting van de Wetgevende Raad te Calcutta is gesloten, en, onvoorziene omstandigheden buiten rekening latende, zal de vergadering daar niet meer door den onderkoning geopend worden. Lord Hardinge vertrekt naar Delhi om de voorbereiding voor de inrichting der nieuwe hoofdstad te regelen. De regeering gaat met hem van Calcutta naar Delhi over. Lord Carmichael krijgt zoo dadelijk de vrije hand om het bestuur van Bengalen op de nieuwe leest te schoeien. Voor- en tegenstanders van den nieuwen toestand stemmen overeen in het prijzen van de voortvarendheid, waarmede hij wordt doorgevoerd nu er eenmaal toe besloten is.

Als een bijzonderheid die groote indruk heeft gemaakt op de Inlanders, en niet op hen alleen, wordt er melding van gemaakt dat bij het vertrek van Lord Hardinge uit Calcutta een hevige onweder woedde en de vlag op het Government House in flarden werd geslagen door de bliksem. Men zal zich de gebeurtenissen herinneren, waarvan wij melding maakten, die tijdens het verblijf van het koningspaar in Indië als kwade voortteekens werd aangewezen. Nu dit weer. Bij alles wat in de toekomst als minder gewenscht voorkomt — en waar komt dit niet voor — zal niet nagelaten worden er op te wijzen, dat de voortteekens dit duidelijk hadden voorspeld.

De eerste minister van Nieuw-Zeeland, Sir Ward, is als zoodanig afgetreden, en wenscht de politiek voorloopig te laten rusten. Thomas Mackenzie is, met 22 tegen 9 stemmen, tot zijn opvolger gekozen, hij behoort tot de liberale partij en was minister van Handel, nijverheid en landbouw in het kabinet Ward.

Volgens den correspondent van La Dép. Col. verkeert Br.-Guyana geenszins in financieel gunstige omstandigheden en wordt een déficit verwacht op het budget van het loopende jaar. De Wetgevende Raad heeft geadviseerd niet tot vermeerdering van de belastingen over te gaan, maar door een beroep op het reservefonds, dat over 58.800 P. St. beschikt.

De uitgaven, waarvoor 564.200 P. St. door den gouverneur was vastgesteld, zijn op 557.800 P. St. gebracht. Het tekort wordt veroorzaakt door de afschaffing van het uitvoerrecht op balata-gom.

FRANSCH KOLONIËN.

De Fransche pers heeft zich warm gemaakt over de maatregelen door den resident-generaal in Tunis genomen tegen eenige leiders van de jong-tunische partij, deels in hechtenis genomen, deels verbannen, terwijl de uitgave van hun blad Le Tunisien geschorst werd.

Herinneren wij hier even hoe de loop der gebeurtenissen geweest is. De wanordelijkheden begonnen met de zaak van het kerkhof van Djellaz. Een paar duizende Arabieren kwamen er protesteeren tegen de voorgenomen afbakening van de begraafplaatsen.

Eerst scheen de handeling tegen de Fransche overheid gericht en zonder diepe beteekenis te zijn. Maar uit de manier waarop de roering gaande gehouden werd en de gebeurtenissen van het Italiaansch-Turksch conflict er tusschen door gemengd werden, werd het anti-Italiaansche karakter ervan duidelijk. Men zal zich herinneren, dat dit aanleiding gaf tot bloedige ontmoetingen, terwijl bovendien moorden voorkwamen, die er zeker mee in verband stonden. De staat van beleg moest afgekondigd, troepen-versterking ontboden worden. Onder deze omstandigheden was het dat generaal Pistor de uitgave van Le Tunisien verboden heeft. Destijds bestond reeds de overtuiging dat de massa handelde naar de ingeving van eenige leiders.

Een ongelukkig toeval kwam olie in het vuur werpen. Den 6en Februari werd een Inlandsch kind overreden door een tram, waarvan de watman een Italiaan was. Dit werd aan moedwil toegeschreven. Voorbeelden werden bijgebracht van andere „moorden“ van musulmannen door Italianen en wat niet door Italianen was gebeurd werd toch op hun rekening gesteld. Werd dit in de plaatselijke bladen en op andere wijze recht gezet; het baatte niet. De trammaatschappij kreeg een sommatie om al haar Italiaansch personeel te vervangen door Fransch of

Inlandsch. Zij weigerde natuurlijk. Hierop volgde een algemeene boycott van de tram door de mohamedaansche bevolking.

Van de zijde der jong-tunische partij wilde men 't laten voorkomen of aan dit alles depoliteek vreemd bleef en het alleen om economische vragen ging, zooals loonsverbetering. Maar dit werd hoe langer hoe minder vol te houden, nu bijv. ook de Italiaansche lucifers geboycott zijn. Toen hierop het plan ontworpen en met groote aanplakbiljetten bekend gemaakt werd van een groote manifestatie bij den Bey van Tunis, om de invrijheidstelling te eischen van de veroordeelden bij de Djellaz-zaak, achtte de Fransche resident-generaal Alapetite het noodig in overleg te treden met den Bey om de leiders der gevaarlijk wordende woelingen onschadelijk te maken. Zij werden, in afwachting van de rechterlijke instructie, buiten staat gesteld de geesten in beroering te houden.

Sultan Moelei Hafid heeft den 30en Maart het verdrag ondertekend, waardoor Marokko als een protectoraat van Frankrijk is erkend.

De Minister van Oorlog heeft de noodige beschikkingen uitgevaardigd voor de organisatie van de Cheriffijnsche troepen in Marokko. De militaire missie, die er tot nu toe het gezag handhaafde, is op 1 Maart 1912 ontbonden. Officieel heet op dien datum de nieuwe troepenmacht gevormd te zijn, die onder een kolonel of generaal staat, ondergeschikt aan den generaal-opperbevelhebber in Marokko, tevens Minister van Oorlog van den Sultan. De troepenmacht zal, behalve de staf, bestaan uit een Cheriff-keurkorps, dat de vaste bezetting van Fez uitmaakt, een Marokkaansche afdeling, die zal samenwerken met de Fransche troepen in geheel het gebied. De Inlandsche macht zal in totaal tellen: 11 bataljons infanterie, 7 eskadrons cavalerie, 5 batterijen, 1 bataljon genietroepen, met trein- en ambulance-afdeelingen. Dienstplicht wordt geleidelijk voor de stammen ingevoerd. De uitgaven voor 1912 worden op 16 miljoen fr. geschat. Alleen voor deze Inlandsche troepenorganisatie.

BELGISCH KONGO.

De telegrafie zonder draad is bestemd in Belg.-Afrika een groote rol te gaan spelen. De directeur-generaal voor dezen dienst, Wibier, heeft nu weer een post gekozen in het Kikondia-gebied, dat nu ook bij 't net zal worden aangesloten. Dit werkt al uitstekend tusschen Kindoe, Louza, Stanleyville en Lisala, welke post weer in verbinding staat met Brazzaville en Boma. Wanneer men deze punten op de kaart nagaat wijzen zij op een groote uitgestrektheid. De vraag komt op: zou in Ned.-Indië van dit middel ook niet meer partij zijn te trekken dan er geschiedt?

PORTUGEESE KOLONIËN.

In het Britsche Lagerhuis is tot de regeering de vraag gericht of tusschen Engeland en Portugal een verdrag bestaat, waardoor Engel. verplicht zou zijn de Port. koloniën San Thomé en Principe te verdedigen ter waarborging van het bezit. Minister Grey antwoordde, dat inderdaad 't verdrag van 1661 dat nog van kracht is, Engeland verbindt alle koloniën tegen Port.'s vijanden te beschermen en te verdedigen.

Een Fransch-Britsche maatschappij is gevormd met een kapitaal van 6.000.000 P. St., met bestemming cacao-plantages in San Thomé en Principe tot bloei te brengen. Alle eigenaars van cacao-plantages kunnen hun bezittingen overdoen tegen 60 per cent in geld en 40 per cent in aandelen in de nieuwe maatschappij. Deze is voornemens groote verbeteringen tot stand te brengen door aanleg van wegen en spoorwegen, en door een regeling, die de productie zal verdubbelen. Zij hoopt de planters uit de moeilijkheden te helpen, waarin velen verkeeren, en zelf goede zaken te doen.

De regeering en het koloniaal departement te Lisbon hebben den planters laten weten, dat zij tegen een dergelijke schikking geen bezwaar hebben.

PERZIË.

Jaren achtereen was er melding te maken van een expeditie om den smokkelhandel in de Perzische golf tegen te gaan. In het sultanaat van Oman werden groote hoeveelheden wapens vooral moderne geweren, verzameld. Deze werden op gunstige oogenblikken over de Perz. golf van Maskate naar Mekran gebracht, van waar karavanen ze naar de noordelijke provinciën van Britsch-Indië en de daaraan grenzende landschappen vervoerden. Thans heet door het krachtadig optreden van den Britschen admiraal Slade die wapenhandel onmogelijk

DE RIJSWIJKSCHE BANK.

ZOUTMANSTRAAT 42, 's-GRAVENHAGE.

Commissarissen:
Dr. T. BRESNEE (pres.)
H. E. VAN LEYDEN.
I. BÄCK.

Directie:
G. J. KUNST.
E. V. VAN LEYDEN.

Effecten = Coupons = Wissels
Safe-inrichting.

NIET DUURDER, WEL BETER DAN ANDER BROOD

ONVERPAKT BROOD IS
ONHYGIENISCH
ONSMAKELIJK
ONZINDELIJK

SUMMUM LUXE-BAKKERIJ
TEL. 1035
PRINSEGR. 126
126A

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. H. CORSMIT BROSSOIS & Co.

Korte Voorhout 12^A - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

-- om direct te betrekken. --

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

KOSTKINDEREN.

Bij onderget., oud-hoofdonderw. (gep. O.-I. Ambten.) te ARNHEM, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een paar schoolgaande kinderen.

De schoone omstreken, de gezonde ligging en de vele onderwijsinrichtingen doen vele Indische families zich hier vestigen.

Toezicht op de studie verzekerd.

S. J. H. VAN MERKOM,
DULLERTSTRAAT 1 - ARNHEM.

KUNST-ATELIER

van GOUDEN en ZILVEREN WERKEN
in diverse stijlen.

REPARATIE- en GRAVEERINRICHTING.

CHR. J. P. DE RUITER, CORN. SPEELMANSTRAAT 31
en WILHELMINASTRAAT 69.

's-GRAVENHAGE.

F. L. VAN BOMMEL

VLAMINGSTRAAT 8-10 - Telef. 5501.

Dames- en Heeren-
= Modeartikelen. =
- Handschoenen. -

Handschoenen wasschen 7½ ct. per paar.

F. C. DE BRUYN

MAGAZIJN VAN

KOLONIALEWAREN EN COMESTIBLES

Levert uitsluitend eerste kwaliteit tot billijke prijzen.

Bij betaling per week of à contant 2% korting.

" " " maand 1% " "

INGREDIËNTEN VOOR DE RIJSTAFEL.

DANCKERTSTRAAT 43. TELEFOON 3361.

GEBR. DE RIDDER

LEVERANCIERS VAN 1e KWALITEIT RUND-, KALFS-,
LAMS- EN VARKENSVLEESCH.

Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

Geregelde bezorging door alle wijken van
's-Gravenhage, Scheveningen en Voorburg.

VALERIUSSTRAAT - hoek Duncklerstraat - DEN HAAG.
INTERC. TELEFOON 2648.

gemaakt te zijn. Het groote voordeel, dat er mee te behalen is, zou van dit tijdelijk succes niet veel doen verwachten, ware het niet dat de Sultan van Oman en de Fransche regeering tevens hun medewerking hadden toegezegd om het kwaad bij de bron te doen uitroeien. De handel toch staat er, door een verdrag uit den tijd van het tweede keizerrijk, onder bescherming van Frankrijk. De Sultan heeft een besluit uitgevaardigd, waardoor alle ingevoerde wapens in een magazijn gebracht moeten worden, van waar zij alleen voor een bekende bestemming afgegeven worden. Streng is de toezegging. Maar als de eerste indruk verslapt is, zullen de smokkelaars en wapenleveranciers zeker naar een weg uitzien om het voorschrift te ontduiken of den Sultan milder te stemmen.

Al bestaat er nog heel weinig vooruitzicht op een spoedig herstel van een ordelijk en stand van zaken in Perzië, de regeering heeft toch de eerste schrede gedaan in de richting van verbetering, door de leen van 200,000 P. St. van Gr.-Britt. en Rusl. aan te nemen, op de gestelde vier voorwaarden, door ons in een voorgaand nummer vermeld. De schatkist is leeg, het aantal moeilijkheden legio. Allereerst moet een einde komen aan de heerschende anarchie. De woeste tooneelen in Teheran, in Ispahan en Meshed zijn er uitingen van. Er is een strenge en sterke hand noodig om de teugels te voeren. Zou de regeering van de Sjah het zonder inmenging van Rusland klaar gespeeld hebben? Wij zijn geneigd het te gelooven. Maar zij was niet sterk genoeg om den vreemden invloed buiten haar zaken te houden, toen deze er zich bepaald mede wilde bemoeien en zoo blijft haar nu niets anders over dan zich naar het onvermijdelijke te voegen. Aldus redeneerend, is 't verstandig den aangeboden financiële hulp te aanvaarden. Zonder geld kunnen ambtenaren en troepen niet betaald worden. Maar 200,000 P. St. is geenszins voldoende om in het noodige te voorzien, daarom wordt dit dan ook maar als de inzet tot een volgend voorschot beschouwd. — intusschen weeft Perzië zich zoodoende natuurlijk al vaster en vaster in vreemde banden.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Eenige opmerkingen over Curaçao.

Het Maart-nummer van „Cultura” bevat, onder bovenstaand opschrift, een artikel van de hand van den heer A. G. Mörzer Bruyns. De schr. vestigt de aandacht op verschillende oorzaken van den treurigen toestand waarin zich momenteel de kolonie Curaçao bevindt.

In de eerste plaats noemt hij de primitieve grondbewerking, waardoor de bodem veel minder oplevert dan hij geven kan. Verder wordt de veelelt weinig economisch gedreven, terwijl ook verschillende cultures veel meer zouden kunnen opbrengen dan thans het geval is.

De schrijver geeft de maatregelen aan welke tot verbetering zouden kunnen leiden en besluit: „dat op de Nederlandsche Antillen groote behoefte bestaat aan landbouwkundige voorlichting en leiding; dat deze kolonie een prachtig arbeidsveld is voor een energiek man, die theoretisch en praktisch in landbouwzaken is ontwikkeld en die in staat is meest verschillende vraagstukken op te lossen; dat het daarom wenschelijk is, dat het Gouvernement zoo spoedig mogelijk een dergelijk man aanstelt; dat alléén door krachtige maatregelen en samenwerking van het Gouvernement en den eventueelen landbouwkundige van de arme Nederlandsche Antillen een welvarende Kolonie kan worden gemaakt.”

Over het klimaat van Oost-Java.

In bovengenoemd tijdschrift „Cultura” geeft de heer M. Buysman te Nongko Djadjar maandelijks korte lezenswaardige mededeelingen over de kennis van het klimaat van Oost-Java. In het Maart-nummer geeft hij een weersoverzicht van Januari j.l. Het volgende uitsnipseltje zal menigeen verbazen, gewend als men is steeds te hooren spreken van „zonnig Indië”.

„Het aantal uren zonnenschijn was in het geheel 70, dus nog geen 2½ uur per dag! Ik lees daar juist, dat de herfst in Engeland dit afgelopen jaar 4 uur zonnenschijn per dag heeft gehad. Voor Indië zou men zeker meer zonnenschijn verwachten dan in Europa, al is het dan ook in de natste maand van het jaar. Toch heeft de tweede helft van 1911 zéér veel meer zonnenschijn gehad dan de vorige jaren, toen zeer veel minder dan in Europa werd genoteerd (nog minder dan de helft!)”

J. A. de Gelder.

Den 27en Maart j.l. overleed te 's-Gravenhage, in den leeftijd van 71 jaar, het oud-lid van den Raad van Indië, J. A. de Gelder.

Aan de N. R. Ct. ontleenen wij de volgende levensbeschrijving.

„Hij was geboren den 31en Mei 1841 en trad 14 jaar oud als adelborst te Willemsoord in Staatsdienst. Drie jaar later verliet hij het instituut als adelborst eerste klasse en vertrok hij naar de koloniën, waar hij deelnam aan verschillende expedities. Kortens tijd daarna werd hij bevorderd tot luitenant ter zee 2de klasse en op 18 April 1862 verwierf hij de Militaire Willemsorde wegens verschillende wapenfeiten tijdens een gevecht tegen zeeroovers in de baai van Karakeling. Na op 22-jarigen leeftijd het ingenieursexamen gedaan te hebben verliet hij de marine om als ingenieur 3de klasse der Burgerlijke Openbare Werken in Ned.-Indië in burgerlijken staatsdienst over te gaan. Toen in 1870 besloten werd den aanleg van de haven te Tandjong Priok van staatswege uit te voeren, werd de leiding opgedragen aan De Gelder. De eigenlijke aanleg werd in 7 jaar voltooid in plaats van in 10 jaar, zooals oorspronkelijk geraamd was, en bovendien bleef de aanlegprijs vele millioenen beneden de raming en beneden de inschrijvingsprijzen bij de publieke aanbesteding. De Gelder beschikte over vrijwel onbeperkte volmacht, zowel wat de technische als de administratieve en financiële leiding betrof.

De regeering beloofde den ambtenaar door zeer snel buiten de ranglijst om, den heer De Gelder alle ingenieursrangten tot hoofdingenieur eerste klasse toe te laten doorloopen en door hem te benoemen tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw. Ook in het buitenland trok zijn arbeid de aandacht. Successievelijk verkreeg de heer De Gelder de orden van de Gouden Ster van Roemenië, van den Gouden Leeuw van Nassau en van St. Olaf van Zweden. In 1878 keerde de heer De Gelder na voltooiing van den eigenlijken havenaanleg met verlof naar Europa, waarna hij, na weigering van een ministersportefeuille, als lid van den Raad van N.-Indië weder naar Indië terugkeerde. Een paar jaar later nam hij als zoodanig zijn ontslag na in Indië eenige belangrijke reorganisaties te hebben tot stand gebracht.

Op 41-jarigen leeftijd kwam hij als gepensionneerd lid van den Raad van Ned.-Indië in het vaderland terug. Daarna heeft hij veel bijgedragen tot het oprichten van belangrijke ondernemingen, o.a. nam hij een leidend deel aan de oprichting van de Droogdok-Maatschappij Tandjong Priok, de Koninklijke Paketvaart Maatschappij en de Koninklijke Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen. Van deze laatste maatsch. was hij de eerste directeur.

Nog meer literatuur over de voorgestelde reorganisatie van het bestuurswezen in Ned.-Indië.

Opnieuw kunnen wij melding maken van een tweetal critische geschriften naar aanleiding van bovenstaand ontwerp.

Het eerste, komende uit den boezem der vereeniging van ambtenaren bij het B.B. in Ned.-Indië te 's-Gravenhage, is gepubliceerd als No. 2 der nieuwe serie van de berichten en mededeelingen der vereeniging en getiteld:

Aanteekeningen en beschouwingen van de Vereeniging van ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Nederlandsch-Indië naar aanleiding van het wetsontwerp tot voorbereiding eener reorganisatie van het bestuurswezen in Ned.-Indië; terwijl het tweede geschrift van de hand van den oud-resident P. H. van Andel, getiteld is:

Een tegenvoorstel naar aanleiding van het wetsontwerp betreffende de reorganisatie van het Binnenlandsch Bestuur in Nederl.-Indië in verband met de sociaal-economische opbeuring van de landelijke bevolking, meer in het bijzonder op Java, ook met betrekking tot de zending, het volksleger en de particuliere landbouw-industrie. ('s-Gravenhage, M. van der Beek.)

Indisch Militair Tijdschrift.

Inhoud van aflevering 2 van den loopenden jaargang: De gemengde brigade. — De Australiërs, met Naschrift, door A. P. Erzey (slot). — Richtkijzers voor mitrailleurs, door J. de Boer. — Het militair tarief No. 24 (kleeding en uitrusting). — (Forthonden, door J. B. van der Poll (slot). — De militaire positie van Japan op het vaste land van Oost-Azië. — Van vreemde legers. — Samenstelling van de vloot in Indië. — Enz.

Onder de mededeelingen betreffende het Indische leger, verstrekt door het Departement van Oorlog, is het navolgende bericht opgenomen:

Te Batavia zal een cursus worden geopend voor voortgezette militair geneeskundige studie. Het doel is om de officieren van gezondheid, die om welke redenen dan ook, daartoe op andere wijze niet in

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.

Telefoon 6318.

TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

AMSTERDAM - Keizersgracht 300.

W. POPPINK, :: :: TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 35 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe nooten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

Dames- en Kinder-Confectie.

GEBR. GERZON'S
MODE-
MAGAZIJNEN.

DEN HAAG - 36 VEENESTRAAT 44 - Telefoon 2526.

Geïmporteerde Amerik. Schoenen
HEALTH SHOES.

HEULSTRAAT 11

M. A. GREVE = Telef. 417
Specialiteit „EIGENGEMAAKT SCOEISEL”.

J. VAN MOORSEL,
SCHOOLSTRAAT 27 - Telefoon 2014.
EERSTE HUIS in Stoffen,
Katoentjes en Flanellettes.
Specialiteit in Witte Goederen en Lingerie's.

HEEREN MODE- en HOEDEN-MAGAZIJN
HILLMER & Co.
NOORDEINDE 58. - DEN HAAG.
Telefoon 1667.

Engelsche Dassen f 1.75, per 3 stuks f 4.75.

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25/26 's-GRAVENHAGE

Groote en smaakvolle sorteering in
Zomerblouses.

de gelegenheid waren, in staat te stellen op de hoogte te komen van den vooruitgang op het gebied der medische wetenschappen, met name van dat deel hetwelk voor den militairen arts van belang is en om zich nader vertrouwd te maken met die onderdeelen der geneeskundige vakken, waarvan de kennis voor den aanstaanden hoofofficier onmisbaar is.

De cursus wordt eenmaal per jaar gehouden en duurt vier maanden. Op den cursus worden de volgende vakken behandeld: Militaire Hygiëne, Militaire Chirurgie, Interne geneeskunde, Oogheelkunde, Neuskeel- en Ooronderzoek.

De deelnemers volgen tevens den zoogenaamden tactischen cursus en de theoretische lessen aan den tropencursus.

Het volgen van den cursus is geheel vrijwillig; de officieren van gezondheid die aan dezen cursus deelnemen, worden, voor zoover zij niet te Batavia of Meester-Cornelis in garnizoen zijn, tijdens den duur van den cursus beschouwd als te Batavia in commissie te zijn onder voortdurend genot van daggeld.

De cursus voortgezette militair geneeskundige studie staat onder toezicht van den Chef van den Mil. Geneeskundigen Dienst; de leeraren worden op zijn voordracht door den Commandant van het Leger benoemd uit het korps officieren van gezondheid.

Hoe verschillende volkeren zich de zondvloed voorstellen.

Van de hand van Prof. Dr. G. Gerland te Straatsburg is een studie verschenen, getiteld: Der Mythos von der Sintflut (Bonn, 1912), waarvan wij melding maken, omdat het werk ook een hoofdstuk bevat over den Indischen Archipel (Malaisien) en de schrijver tal van gezaghebbende Nederlandsche bronnen heeft geraadpleegd, welke tot de samenstelling van dat hoofdstuk hebben gediend.

Over het koppensnellen op de Tanimbar-eilanden.

Het April-nummer der Annalen van O.-L. Vrouw van het H. Hart, een maandelijks verschijnend R.-K. Zendingsperiodiek, bevat een griezelig verhaal over het koppensnellen op de Tanimbar-eilanden, geschreven door Pater Ed. Cappers.

Den schrijver even het woord gevende, verneemen wij:

„Ik begaf me nu ook naar de plaats waar gevochten was en vond midden op den weg onder een klapperboom een met bloed bedekt lijk, waarvan de kop op een halven pas afstand in het gras lag.

De oogen van den vermoorde waren wijd open gespalkt. Zooals ik van getuigen hoorde, had hij den tijd niet zich te verdedigen. Een speer had hem eerst de borst doorboord, hij was nog een eind gevluht, doch werd door zijn achtervolgers tegen den grond geworpen, die hem het hoofd afbakten en toen nog den romp met hunne klewang bewerkten, zooals een vijf- of zestal groote hounen over dijnen en kuitzen bewezen, welke wonden geen druppel bloed vertoonden. Een paar pijlen staken in den grond naast den gevallen.

Onmogelijk is het te beschrijven het lawaai, het geschreeuw en gehuil dat van alle kanten werd aangeheven. Alleen bij den gevallen waren nog niet veel belangstellenden. Een jonge man maakte er mij opmerkzaam op, dat een weinig verder in 't lange gras nog een verslagene lag. Ik begaf er mij aanstonds heen en vond een jongen man, badend in zijn bloed: een speer met weerhaken was hem wel een decimeter diep in de linkerzijde gedrongen. De steel van de speer was afgebroken. Ik zag aanstonds, dat hier de dood nabij was, de starre oogen het bleke gelaat van den verslagene en vooral de diepe wonde met den grooten plas bloed, zeiden mij genoeg. Deze jonge man was de broer van den eersten gevallen en men vertelde mij, dat toen hij hoorde, dat zijn broer reeds dood was, hij de speer nog dieper in zijn ingewanden dreef en beproefde zich met een steen het hoofd in te slaan. Overigens terwijl ik er bij stond herhaalde hij dezelfde manoeuvres. Na een minuut of tien gaf hij den geest.

Ik begaf me weer naar de plaats waar het eerste slachtoffer lag, nu door eenige jongelui omgeven. Eenigen tijd daarna kwamen de vrouw en zusters van den verslagene. Zoodra zij het lijk op een pas of vijf afstand zagen, wierpen zij zich op den grond en wentelden zich in het zand, terwijl ze zich de haren uitdrukten en zich op den borst sloegen.

Vervolgens wierpen zij zich op het lijk en betwisten elkander het hoofd, dat ze met tranen en kussen overlaadden. Een vrouw legde haar wang tegen den bloederigen doorgesneden hals en gaf zoo op de meest wilde manier aan hare droefheid uiting.

Toen het tweede lijk bij het eerste was gelegd, was het tooneel nog woester en wilder. Ik heb echter reeds meer zulke tooneelen bijgewoond en ik bleef volkomen kalm.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 13: Fabricatie van sorghumstroop in de Vereenigde Staten, door H. C. Prinsen

Geerlig. — Fabricatie-contrôle, door J. Sibinga Mulder. — Vezelcongres te Soerabaja. Literatuur berichten, bewerkt onder toezicht van Dr. J. Dekker (vervolg). — De verdere ontwikkeling der caoutchouc-cultuur in Zuid-Oost-Azië, door E. Helfferich. — Reforestation of national forests, door Dr. A. H. Berkhout. — De Curaçaosche mijnwet. — Uijtvoer en invoer van Java en Madoera. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 tot 6 uur 's namiddags:

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bat. Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 6 Maart 1912;
De Locomotief t/m 5 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 5 idem;
De Sumatrapost t/m 8 idem;
De Sumatrabode t/m 7 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 7 idem;
De Indische Mercur no. 14;
Weekblad voor Indië no. 46;
De Banier no. 9;
Handelsberichten v/h min. van Landbouw;
Kort Verslag Vergadering Tweede Kamer S.-G.;
De Indische Gids. Aflevering April;
Alg. Ned. Bond „Vrede door Recht”: „Wat tegen den oorlog kan worden gezegd, uit Staatkundig, Economisch, Volkenrechtelijk en Soiaal Ethisch oogpunt.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Hoofdbestuursvergadering van de Vereeniging „Oost en West” op Zaterdag 13 April 1912, des middags ten 2½ ure, Heulstraat 17, 's-Hage. (Art. 7 al. I H. R.)

Punten van Behandeling:

- 1e. Opening.
- 2e. Notulen der vorige Hoofdbestuursvergadering. (Zie Kol. Weekblad 1911, no. 44.)
- 3e. Jaarverslag over het jaar 1911. (Zie Kol. Weekblad 1912, no. 10, enz.)
- 4e. Verslag Studiecommissie.
- 5e. Rekening en Verantwoording over het jaar 1912.
- 6e. Begroting voor het jaar 1913.
- 7e. Aanwijzing van de candidaten voor de commissie van onderzoek der Rekening en Verantw. over het jaar 1912.
- 8e. Voorziening in de vacatures van het Hoofdbestuur.
Volgens rooster treden af, doch zijn herkiesbaar de heeren:
M. H. Smeenge (Amsterdam, die zich niet herkiesbaar stelt);
J. H. Calmijer (Apeldoorn);
J. C. van Reijn (Breda);
F. E. Luitjes (Nijmegen).
- 9e. Mededeelingen betrekking hebbende op:
a. Het Koloniaal Weekblad;
b. Informatie-Bureau;
c. Studie-Commissie;
d. Tentoonstellingen.
- 10e. Vaststelling van de plaats en dag der Jaarl. Algemeene Vergadering.
- 11e. Voorstel eene som ter beschikking te stellen ten behoeve van de Tentoonstelling van Kunstnijverheid en Volkskunst, w.o. de Oost-Indische, welke van 4 tot 27 Mei 1912 te Dordrecht door de Vereeniging „Voor Vak en Kunst” aldaar zal worden gehouden.
- 12e. Hetgeen verder ter tafel zal worden gebracht.
E. VAN ASSEN, Secr.

De maandelijksche samenkomst van het Dagelijks Bestuur der Vereeniging en de Redactie-Commissie van Het Koloniaal Weekblad zal plaats hebben op Donderdag den 18en April 1912, ten 8½ ure n.m., Heulstraat 17, den Haag.

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

VERKOOPHUIS

GROOT DEN HAAG
HERTOGINNELAAN 103
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELEN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND van 10-4 uur.

HOTEL VAN ZEBEN - Café Restaurant,
Wagenstraat 44 TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f 1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f 0.50, DINERS vanaf f 0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

S. J. ROTTEVEEL,

Galileistraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

Kleermakerij E. STAAL

LANGE HOUTSTRAAT 18, 1e étage

Telefoon 3535

Uitsluitend Engelsche Stoffen

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmunten d ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitstekende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregelde AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS Waldeck-Pyramontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

NEDERLANDSCH-INDISCH ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.

CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVEN- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

Modemagazijn „BRUSSEL”,
Weimarstraat 61 :: DEN HAAG.

Speciale verkoop van
GEGARNEERDE DAMES-, JONGE DAMES- en KINDERHOEDEN.

— CHAPPELLERIE en BONTWERKEN. —

AUG. W. J. BRÜNINGS.

**Van de Afdeling Amsterdam:
Jaarverslag over 1911.**

In het afgelopen jaar zijn de leden der afdeling Amsterdam uitgenoodigd geworden tot de bijwoning van de volgende voordrachten:

a. „Is verandering van den huidige maatschappelijke toestand der Ned.-Indische paupers noodig? Is verbetering mogelijk?“, gehouden op Donderdag 23 Februari 1911 door mevrouw L. J. Hissink—Snellebrand, werkzaam bij het onderwijs in N.-I.;
b. „De ethische richting tegenover de Inlandsche ambtenaarswereld“, gehouden op Vrijdag 17 November 1911, door den heer A. H. J. G. Walbeehm, assistent-resident met verlof;

c. „Celebes, de Minahassa en de Molukken“, causerie gehouden op Vrijdag 15 December 1911, door den heer D. H. de Vries, directeur der Molukse Handelsvennootschap te Amsterdam.

De laatstgenoemde voordracht werd verduidelijkt door het vertoonen van zeer vele fraaie lichtbeelden; de zeer onderhoudende causerie lokte veel bijval, terwijl de heer D. H. de Vries een goed voorbeeld heeft gegeven aan zijn medeleden der afd. Amsterdam; een voorbeeld, dat navolging moge vinden!

De twee andere voordrachten gaven aanleiding tot eene levendige gedachtenwisseling, waaraan verscheidenen der aanwezige leden deelnamen.

Ook hebben dit jaar de leden, door de bemoeiingen van het bestuur der afd. kunnen bekomen gratis één bewijs van toegang tot de hoogst interessante volksvoordrachten, die op initiatief van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap alhier in het Gebouw van den Werkenden Stand over Indië zijn gehouden door den, door zijn werk in 't belang der Inlandsche kunstnijverheid, welbekenden heer J. E. Jasper controleur bij het B. B. op Java, namelijk:

a. op Woensdag 25 Januari 1911 te 8 uur, over: „De Javaan in zijn leven en werken“, toegelicht door 71 lichtbeelden; b. op Woensdag 8 Februari 1911 te 8 uur, over: „De Inlandsche kunstnijverheid in Ned.-Indië“, toegelicht door 100 lichtbeelden; c. op Woensdag 1 Maart 1911 te 8 uur, over: „Het Javaansche vorstendom en zijn geschiedenis“, toegelicht door 45 lichtbeelden; d. op Woensdag 20 Dec. 1911 te 8 uur, over: „In het gebergte van Java's Oosthoek“, toegelicht door 56 lichtbeelden.

Deze volksvoordrachten verheugen zich in zeer groote belangstelling. Het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap werkt daardoor krachtig mede aan de bevordering van het doel, dat ook de vereeniging „Oost en West“ zich onder meer stelt: Verspreiding van kennis aangaande ons Indië en opwekking van meerdere belangstelling in de schoone kolonie. Een woord van hulde aan het genoemd Genootschap zij hier op zijn plaats!

Niettegenstaande bij de genoemde 3 voordrachten op ruime schaal introductie aan niet-leden werd verleend, veranderde het ledental der afdeling slechts weinig; het bedroeg aan het einde van het verslagjaar 161.

Bij de gehouden bestuursverkiezing werden de periodiek aftredende leden, Mr. H. Smeenge, Th. P. Almerood en H. W. Praasterink, herkozen, terwijl eerstgenoemde door de algemeene vergadering tevens werd herkozen als voorzitter. In de vac.-Pleyte werd voorzien door de verkiezing van het oud-bestaurslid E. A. H. van der Heide.

Uit zijn midden benoemde het bestuur den heer Almerood tot onder-voorzitter en den heer Praasterink tot penningmeester, welke benoemingen werden aangenomen.

In het afgelopen verslagjaar zag zich de heer Almerood genoodzaakt wegens minder goeden gezondheidstoestand deze plaats en daarmede de afd. te verlaten. Dankbaar zij hier herdacht het vele, dat de heer Almerood gedurende de vele jaren, dat hij lid was van het bestuur, voor de afdeling in het bijzonder en voor de vereeniging „Oost en West“ in het algemeen, heeft verricht.

Van de verschillende commissiën — die voor huisvesting en die voor schoolg. kinderen — valt niets bijzonders te vermelden.

Namens het bestuur:
Mr. H. SMEENGE, voorzitter.
C. de VRIES, secretaris.

REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1911.

Debet.

Saldo rekening 1910 f 270.87
Aan contributies „ 414.75
Aan rente deposito „ 8.58
Aan entree's „ 1.80

f 696.00

Credit.

Aan zaalhuur f 47.50
Bijdrage studiekosten verd. jongmensch „ 25.00
Aan de firma de Bussy (toegangskaarten lezingen Jaspers) „ 34.39½
Storting Hoofdbestuur „ 120.00
Drukkosten „ 25.05
Aan mevr. Hissink—Snellebrand „ 20.00
Aan den heer Wahlbeehm „ 25.00
Mr. G. Vissering (Gew. natuurkr.) „ 7.50
Lantaarn Guy de Coral „ 15.00

Transporteeren f 319.44½

Transport	f 319.44½
Aan A. Duif (afgev. Den Haag)	„ 5.25
Contrib. lidm. tentoonstellingsbelangen	„ 5.00
Aandeel contrib. Oranjekruis	„ 5.00
Diversen (inningskosten, uitgaven secretaris, idem penningmeester)	„ 28.27½
Voordeelig saldo rekening 1911	„ 333.03
	f 696.00

Amsterdam, 21 Febr. 1912.
H. W. PRAASTERINK, penn.m.

**Van de Afdeling Utrecht en Omstreken:
Verslag over 1911.**

Kon ik in mijn verslag van 1910 melding maken van de toename der leden, dat kan ik in dit verslag niet zeggen. Wel zijn er in 1911 veel leden bijgekomen, maar dit weegt niet op aan 't verlies, dat de afd. door bedanken en naar elders vertrekken der leden geleden heeft. Wil de afd. meer naar buiten werken, dan moeten in de eerste plaats zijn meer leden. Doch niet alleen rijk zijn aan leden, maar rijk aan „belangstelling der leden“ vermag veel meer. De afd. verloor gedurende 1911 door bedanken en naar elders vertrokken 25 leden. In den loop van 1911 telde de afd. 105 leden, zoodat op 31 Dec. 1911 het ledental bedroeg 80.

Er werden twee voordrachten voor de afdeling gehouden. De heer Dr. I. Boldingh hield op den 24 Februari 1911 een lezing over de Nederl. West-Indische eilanden, meer in 't bijzonder over de plantengroei aldaar; deze lezing werd verduidelijkt door tal van mooie lichtbeelden.

De tweede voordracht was van den heer H. A. Kooy, majoor der infanterie v/h Ind. leger. Deze had plaats op den 27 Maart 1911 en was getiteld: „Schetsen van ons pionniersleven in Indië“, met lichtbeelden; waaronder verstaan moet worden het werk van de voorste linie, die, in wanordelijke streken komend, den weg moet bereiden voor de latere bestuursambtenaren. Het is in den laatsten tijd het geval, dat het Indische leger eerst 't gewone politiewerk moet verrichten, wegen aanleggen, voor invoering van geregelde rechtspraak enz. zorgen, en later als alles volkomen klaar en veilig is, komt de beurt aan de civiele ambtenaren. De schets op zeer prettigen toon gehouden, werd aandachtig gevolgd door tal van belangstellenden.

Deze voordracht was de laatste in 1911, ofschoon het bestuur veel moeite heeft gedaan om meerdere „lezers“ voor de afdeling te krijgen. Zoo konden de heeren Prof. van Romburgh, Mr. van Deventer en J. E. Jasper tot hun spijt voor de afdeling geen lezing houden. Gelukkig echter waren de hh. Dr. Kleiweg de Zwaan, Den Haag, en D. H. de Vries, directeur der Molukse Handelsvennootschap, bereid om voor de afd. in 't begin van 1912 een voordracht te houden. Dr. Kleiweg de Zwaan met „Het eiland Nias en zijne bewoners“ en de heer De Vries met „Celebes en de Minahassa“; beide voordrachten toegelicht door tal van projectieplaten.

Aan dit verslag kan ik nog toevoegen, dat het bestuur ook moeite gedaan heeft om den hr. Pisuise voor een causerieavond uit te noodigen, maar de kosten waren te hoog voor de afd., zoodat het bestuur dan ook gemeend heeft hiervan af te zien.

Op Vrijdagavond 24 Februari 1911 werd de jaarlijksche algemeene vergadering der afd. gehouden. Aanwezig waren het bestuur en een tweetal leden, t. w. de heeren Van Marle uit Utrecht en v. Hille uit Zeist. Op deze algemeene vergadering werd gesproken over het oprichten van een eigen vereenigingslokaal, met maandelijksche bijeenkomsten van bestuur en leden, waardoor de leden elkaar zouden leeren kennen, maar 't is toch gebleken, dat de belangstelling en medewerking voor de afdeling nog niet d a t is, d. w. z. dat de afd. nog veel te veel alleen staat, en voor alles alleen moet werken. Laat ons echter niet wanhopen, want is de medewerking der leden groot genoeg, dan kan de afd. dit punt weer in overweging nemen.

Het bestuur onderging geen verandering; de hh. Enthoven en Tjabring werden herkozen. Voor de algemeene vergadering der vereeniging werd gekozen als afgevaardigde de heer Enthoven, voorzitter der afdeling.

Nog dient vermeld te worden, dat de afd. uitverkoop heeft gehouden van de voorwerpen (Indische kunstnijverheid-), die ze nog bezat. De goederen zijn weg en zoo is dit ook voorbij!

Het bestuur der afd. hoopt nu, dat met medewerking der leden, „Oost en West“ zal toenemen in bloei, tot heil van Nederland en zijn schoone bezittingen en koloniën.

De secretaris der afd.: E. VAN BLOKLAND.
(Goedgekeurd op de algemeene vergadering van 23 Februari 1912.)

REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1911.

Debet.

Saldo vorige jaar f 249.37½
Contributies over 1911 „ 237.50
Opbrengst voorwerpen Indische kunstnijverheid, eigendom der afdeling „ 38.72
Opbrengst verk. boekjes over „O. W.“ „ 0.75
Gift N. N. ten behoeve der afdeling „ 12.00
Rente spaarbankboekje over 1911 „ 5.17

f 543.51½

HERMAN VOORHOEVE BLOEMIST

ZOUTMANSTRAAT 40c - DEN HAAG,
levert behalve prachtige levende bloemen en planten, bouquets, bloemwerk, ook zeldzame schoone kunstbloemen en bladeren.
Bij uitstek geschikt voor verzending naar OOST- en WEST-INDIË.

**Tandborstels - Badmutsen - Sponsen
Bandages en Gordels.**

Wed. G. STREITWOLF,
TELEFOON 2413.
105, NOORDEINDE 105.

FIRMA TENZER,

Noordeinde 139a. - Tel. 4229. — DEN HAAG (Holland).
MAGAZIJN VAN
KUNST-SCHILDERSARTIKELLEN
voorwerpen om te Snijden, Branden,
Beschilderen, enz.
Opgericht 1887.

S. P. VAN DER MAREL,

COPERNICUSSTRAAT 123. — hoek Beeklaan.
TELEFOON 9104Y.
HET ADRES voor KRUIDENIERSWAREN
en COMESTIBLES.
5% dividend.

**W. KALDENBACH - 2e Sweelinckstr. 111
DEN HAAG.**

ATELIERS VOOR HET ONTWERPEN VAN
EENVOUDIGE, GOEDKOOPE EN SMAAKVOLLE
WONINGINRICHTINGEN.
Teekeningen en begrotingen gratis voor belanghebbenden.

„TRANSVALIA“

PRINS HENDRIKSTRAAT 74, DEN HAAG.
ONDERGOEDEREN
OOK IN ECHT JAEGER.

P. VAN DEN BRUL.

AMSTERDAM. DEN HAAG. HOORN. LEEUWARDEN.

HEEREN- EN JONGENSKLEEDING.
KLEEDERMAKERIJ VAN DEN EERSTEN RANG.

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENSTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.
Dames Modeartikelen.
Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.
Balartikelen.

N. LOEB, Noordeinde 109.

Kleding en Meubilleering op termijnbetaling.
20 gulden, per maand 2 Gld.
40 „ „ „ 4 „
60 „ „ „ 5 „

Credit.

Afdracht aan H.B. geïnde contrib. 1911	f 77.25
Bijdrage in de contrib. Het Oranjekruis	.. 5.00
Onkosten lezing Dr. Boldingh	.. 35.45
Onkosten lezing majoor Kooy	.. 78.63
Drukwerk, papier en postzegels	.. 20.45
Saldo voor volgend jaar	.. 326.73½
	f 543.51½

Utrecht, 23 Febr. 1912.

S. H. TJABRING, penningm.

Van het Informatie-Bureau:

(Heulstraat 17).

Ter plaatsing als **tijdelijk ingenieur bij het mijnwezen** in Nederlandsch-Indië, met een verband van 3 jaar, worden gevraagd ingenieurs, bij voorkeur Nederlanders, komende in de eerste plaats in aanmerking zij die te Berlijn, Aken, Clausthal, Freiburg i/S, Brussel of Luik gediplomeerd zijn, terwijl de in Duitschland geëxamineerden ten minste in het bezit van het diploma van bergingenieur moeten zijn.

De bezoldiging bedraagt voor een pas afgestudeerd ingenieur f 400 's maands, met jaarlijksche verhoogingen van f 50 's maands, tot een maximum van f 500 's maands.

Ingenieurs met meer ervaring kunnen, al naar mate van hunne capaciteiten, beginnen op een salaris van f 500 's maands en hooger tot een maximum van f 800 's maands, een en ander met verhoogingen als hierboven bedoeld.

Ten aanzien van reis- en verblijfkosten en binnenlandsche verloven in Nederlandsch-Indië zijn op hen toepasselijk de bepalingen geldende voor ambtenaren in vasten dienst daar te lande.

Aan de uitzending naar Indië is verbonden:

a. vrije overtocht naar Indië en terug — mits binnen één jaar na afloop van het verband — als gouvernementspassagier der 1ste klasse, e. q. ook voor het wettig gezin;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f 1000;

c. een voorloopig traktement van f 150 's maands, ingaande met den dag van inschepping naar N.-Indië.

Zij die in aanmerking wenschen te komen, behoorren zich, bij gezegeld adres, te wenden tot het Dept. van Koloniën, onder overlegging van:

a. hun diploma;

b. een door de bevoegde autoriteit afgegeven bewijs van goed maatschappelijk gedrag, dat, indien het in het buitenland is opgemaakt, gelegaliseerd moet zijn bij een Ned. gezantschap of consulaat;

c. hun geboortebewijs;

en voor hen die Nederlander zijn:

d. een door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie afgegeven certificaat, ten blijke dat voldaan is aan de verplichtingen welke voor hen uit de wet op de nat. militie zijn voortgevloeid.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en e. q. het aantal zijner kinderen.

Door een vanwege het Dep. van Koloniën in te stellen onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Zij die ter beschikking van den gouv.-generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden welke aan hen en te hunnen behoeve zullen zijn voldaan ter zake van overtocht en van gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van drie jaren na aankomst in Ned.-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan — ter beoordeeling van de Regeering —, worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar N.-I. vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken.

(Ned. Staatscourant van 28 Maart 1912 no. 74.)

Ter beschikking van den Gouverneur van Curaçao kan worden gesteld eene **onderwijzeres met twee bijakten**, waarvan ten minste één voor Engelsch of Fransch, om te worden benoemd tot onderwijzeres aan de Wilhelminaschool te Willemstad op Curaçao, dp eene jaarwedde van f 2200, welke door bezit van de akte voor hoofdonderwijzeres of van andere akten kan worden verhoogd.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen aan de afd. West-Indische zaken van het Dept. van Koloniën.

(Ned. Staatscourant van 2 April 1912 No. 78.)

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 1 Maart 1912. No. 18.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den controleur F. H. Greve; den treinconducteur L. Frankenhuis; den commies W. A. Tankulung; den ambtenaar F. O. Rothe; den landmeter H. W. Julsing; elf maanden aan den hoofdingenieur J. H. D. Haarman; den inspecteur Inl. onderwijs A. G. Boes.

Ontslagen: op verzoek eervol de opzichter W. H. Berkhemer; de hoofdstationchef J. P. A. Jolly; de klerk A. Duinmeijer; de alg. ontvanger W. F. C. Halkema; de administrateur W. C. Lang; de archi-

teet Th. Heyman; de klerk H. de Groot van Embden; de docter-djawa Mas Sarwono.

Gesteld: ter beschikking van den Dir. van Fin. J. G. van Gelder; van den Dir. van B. O. W. A. P. Smit; V. H. Erichsen en A. B. M. Obelitz; van den Dir. B.B., L. N. van Meeverden; van den chef van den geneesk. dienst J. van der Burg; van den chef van het boschwezen J. Olivier.

Benoemd: tot hoofdingenieur R. van den Broek d'Obrenan; tot controleur P. H. J. A. de Booij; tot hoofdstationchef H. F. Glasmacher; tot ingenieur 3e klasse C. H. Wouters en D. Boomsma; tot voorzitter van den landraad te Bondowoso Mr. J. B. R. I. T. Pilon; tot advocaat en procureur bij den R. v. J. te Semarang Mr. A. B. Bommezijn, te Soerabaja Mr. J. van Wely; tot controleur J. A. F. de Kock en D. W. N. de Boer; tot adj.-chef 3e afd. S.S. op Java I. J. Warendorf; tot algemeen ontvanger 2e kl. E. M. C. Meijer; tot idem 3e kl. J. W. van Mansvelt; tot controleur bij den pandh dienst R. P. G. Oosthout, F. A. Swart, P. J. J. Michielsen, C. de Priester, J. W. N. Francken, A. Op de Laaij; F. M. Cowan, L. A. Vink en J. C. van Hartingsveldt; tot ass.-resident van Padang en Ommelanden W. D. van Drunen Littel; tot id. der L. Koto, L. W. H. de Munnick; tot hoofdbureau-chef bij den S.S. op Sumatra J. H. Schallig; tot stationscommies J. M. P. Coenen; Ch. C. Weijdemuller en J. C. Wolff.

Geplaatst: in de residentie Djambi de controleur J. A. F. Kok; in Tapanoei de idem D. W. N. de Boer; te Serang de onderwijzer H. N. v. Ameron.

Benoemd: tot onderwijzeres te Serang mej. G. S. E. Croes; tot onderwijzer te Gombong Th. A. Ronkes Agerbeek; tot onderwijzeres te Banda-Neira mej. J. M. Reichman; te Taloengagoeng mej. E. P. L. Zaalberg; te Modjokerto mej. W. W. G. de Graaf.

Militair Departement.

Verleend: 11 maanden verlof aan den kapitein der infanterie C. M. J. van Hoogstraten, en aan den 1en luit. der inf. J. A. van Seventer; een jaar aan den onderluitenant M. Bezoen.

Benoemd: tot militairen commandant van de Oostkust van Sumatra de kapt. der inf. F. E. Collard.

Bevorderd: tot kapitein de 1e luit. W. Lasonder; tot off. van gezondh. 1e kl. I. C. Baggelaar; tot 1en luit. E. G. Döbken en G. D. E. J. Hotz.

Gedetacheerd: te Magelang de luit.-kol. P. A. Mollinger.

Overgeplaatst naar Batavia de 1e luit.-kwartiermeester J. Fris; naar Jogjakarta de idem Ch. J. Verwer.

Uit de Javasche Courant van 9 Febr. 1912. No. 12.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den ambtenaar A. F. W. de Buck; elf maanden aan den directeur eener kweekschool C. Oosters; een jaar aan den expediteur L. B. Welter en den stationcommies J. H. Veldman

Ontslagen: op verzoek eervol de inspecteur Inl. onderwijs L. G. Bertsch; de algemeen ontvanger P. Wetters; de commies L. A. Nijvenheim; de assist.-resident L. F. Hoeke; de commies A. E. Bruinier.

Geplaatst: te Pekalongan de onderwijzeres mejufrouw G. Cramer.

Militair Departement.

Verleend: tien maanden verlof aan den 1en luit. R. A. Kunst; een jaar aan den stationschef F. Davids; elf maanden aan den 1en luit. L. H. Vink.

Ontslagen: op verzoek eervol de majoor der inf. H. C. Stoelman.

Bevorderd: tot kolonel der genie C. F. de Rochemont; tot kapt. der inf. E. L. de Kok; J. C. A. Bammink; J. J. Sporry en C. A. Remmert; tot 1en luit. H. A. Soetens; A. Boonacker en L. J. M. Koremans.

Benoemd: tot plaatselijk adjudant te Koeta Radja de 1e luitenant F. Ruinen.

Overgeplaatst: naar Sigli de 2e luit. H. A. van Neden; naar Lam Meulo de 1e luit. H. L. le Maire; naar Koeta-Radja de 1e luit. A. O. Buys; naar Senlumeun de kapitein H. P. C. Hoetjer en de 2e luit. W. F. Eisma; naar Tjalang de kapitein L. P. Makkink en de 1e luit. H. M. Luteijn; naar Panton Mamoe de 1e luit. E. D. Langenhagen; naar Beurenoen de 1e luit. A. Weber; naar Panton Laboe de 1e luit. J. H. W. Bruins; naar Lenbo de 1e luit. K. W. Boogaard; naar Klendangan de 2e luit. P. R. A. van Vladorp; naar Singkawang de 1e luit. G. P. van de Waart van Gulik; naar Palembang de 1e luit. J. H. Huchter; naar Ngauri de 1e luit. W. J. Romswinkel; naar Batavia de 1e luit. der art. J. H. T. Velu.

Geplaatst: te Batavia de 2e luit. der artillerie G. A. Koppen.

KUNSTTANDEN 1 Gld. per stuk met garantie. Geheele Gebitten 25 Gulden. Vullingen f1.00. Beslist pijnloos trekken per tand f1.00. Leden van Ziekenfondsen en Corporaties EXTRA KORTING.

Tandarts KIMMEL, Weimarstr. 149, bij Regentessepl. en Wagenstraat, hoek Spuistraat
DEN HAAG.
Spreekuren: Werkdagen 's morgens 10-'s avonds 9 uur. Zondags 10-4.

TOKO BETAWIE

(ALBRECHT & ELFFERICH)

KONINGIN EMMAKADE 55 - Tel. 2610
Opgericht 1880.

Uitsluitend le kwaliteit **INDISCHE INGREDIËNTEN.**

Vraagt steeds **ONZE** smakelijke Samballans.

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND, LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.

Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.

3 " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. v. VEELLEN.

ERNEST CASSUTO,

TANDARTS,

FREDERIK HENDRIKLAAN 45,

houdt voortaan spreekuur van 1 tot 3½ uur.

KINDEREN bij voorkeur Zaterdags.

Telefoon 122 Schev.

P. J. VAN LEEUWEN & ZOON,

VEENESTRAAT 41.

WEIMARSTRAAT,

hoek Koningsplein.

Kantoorbenodigdheden - Luxeartikelen.

LEDERWAREN.

SPECIAAL ADRES VOOR DEGELIJKE REISARTIKELEN.

Gepantserde Mail- en Boekenkoffers

in verschillende grootten voorhanden.

Extra afmetingen worden in den kortst mogelijken tijd vervaardigd.

IN OOST EN WEST

BERIJDT MEN

VIERKLEUR

RIJWIELEN,

omdat ze algemeen voldoening geven.

Agenten in bijna alle plaatsen van Nederland.

Speciale inrichting voor de verzending naar de tropen.

Rijwielfabriek DE VIERKLEUR,
's-GRAVENHAGE.

VACANT

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN STEMMEN

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

Leverancier
van H.M. de
Koningin

MAISON DE BONNETERIE.

Tijdelijk HULPGEBOUW tegenover
het Stadhuis DEN HAAG.

Grootst gesorteerde Magazijnen in
elegante Dames- en Kinderconfectie.

N.V. DE HAAN's Bioscope-Theaters

„OLYMPIA-THEATER”

-0- ELITE BIOSCOPE -0-

PRINS HENDRIKPLEIN 3 - Telefoon 6295

Gedurende de Stille week:

DE PASSIE SPELEN

in 36 gekleurde tafereelen -o- begeleid door GEWIJDE MUZIEK.

Woensdag, Zaterdag en Zondag MATINÉE.

ENTRÉE 50 en 25 cent, zowel 's avonds als 's middags.

NAAML. VENN. ELECTRISCHE DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO” - DEN HAAG

Volgende week verschijnt de TWEEDE, GOEDKOOPE DRUK van:

Door Duisternis tot Licht

GEILLUSTREERD

Gedachten over en voor het Javaansche volk

VAN WIJLEN

RADEN ADJENG KARTINI.

INGENAAID f 2.40.

GEBONDEN f 2.90.

DE EERSTE DRUK, DIE IN JUNI 1911 VERSCHEEN, WAS IN ENKELE MAANDEN UITVERKOCHT.

UITVOERIG PROSPECTUS WORDT OP AANVRAAG FRANCO TOEGEZONDEN.

Voor Mech. ZONSCHEMEN,
ROLLUIKEN,
MARQUIZEN,
JALOUSIEËN,
Serredekkingen,
enz. enz.

is beslist het **Wagenstraat 90, DEN HAAG.**

Op 13 Int. VAKTENTONSTELLINGEN steeds met
goud bekroond Hoogste onderscheiding GRAND PRIX.
H.H. Architecten en Aannemers verzuimen niet aan dit
adres prijsopgave te vragen zijnde soliedst en goedkoopst.

VAN SEVENTER & PALUDANUS
Vlamingstraat 21,
DEN HAAG - Teleph. 4214.

Eerste klasse en toch het
goedkoopst adres-voor
Heerenkleeding naar maat.
SPECIAAL ADRES voor Uitrustingen.

A. VAN MEURS v/b. R. TUIJT
Piet Heinstraat 18 :: 's-GRAVENHAGE
TELEFOON 1784

COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - DECORATEUR
BEDDENMAKERIJ - STOFFEERDERIJ
en VERHUIZINGEN.

Maison Spéciale de Trousseaux et Layettes
Noordeinde 6 **BERNARD DRABBE** DEN HAAG
vis à vis Plaats Telefoon 2162.

Specialiteit Indische Uitrustingen

Dunne Lingerie's, Katoenen Damast Tafelgoed, Bedlakens, Sloo-
pen en Goelings in gegarandeerde Indische Maten

BOEKJES MET VOLLEDIGE OPGAVE GRATIS

WAT
brengt ieders belang mede bij de aanschaffing van HEEREN- en KINDERKLEEDING?
DAT
men onberispelijke coupe, soliede stoffen en prima afwerking
KRIJGT VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS.
HET AANGEWEEZEN ADRES DAARVOOR IS EN BLIJFT
LIJNKAMP's KLEEDINGMAGAZIJN
GROENMARKT, HOEK NIEUWSTRAAT, TEGENOVER HET STADHUIS.

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Neder-
land: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk
belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

O. C. L. VOSVELD, Opticien, Hof-, Rijks- en Gemeenteverancier - KORTE POTEN 42. - Telefoon 3957 - 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

A. A. BOLT = CONFISEUR
PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f - 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Speciaal Magazijn van PARAPLUIES, PARASOLS EN CAS en WANDELSTOKKEN.
MARGUERITE (Wett. Ged.)

CORNS. WASSENAAR, Zoutmanstraat 29, tusschen Piet Heinstraat 's-GRAVENHAGE.
en Prins Hendrikplein, Eigen atelier voor overtrekken en repareren. Telefoon HAAG 1647.

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”

LAAN v. MEERDERVOORT 187

Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

Plat du Jour à f 1.—

Diners vanaf f 1.50.

Uitzending van allerlei Schotels
en Gebakken met verhooging van
: : bezorgloon. : :

HOTEL-RESTAURANT
SANTOSA.

Telefoon 1896. - 's-GRAVENHAGE.

Indisch Restaurant
PIEPER BAARS

PRINS HENDRIKPLEIN 3a, 3b, 4.

Plat du Jour vanaf f 0.80.

Diners vanaf f 1.—

Uitzending van alle gerechten
en Diners.

Aanbevelend:

L. HANNEMANN, Eigenaar.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat - Fr. Hendriklaan - Theresiastraat.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	} Maleisch } Javaansch } gediplomeerd. } Soendasch } Atjehsch.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,	
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage,	} Maleisch.
W. F. H. EPKE, 2e Schuijststraat 43, 's-Hage,	} Javaansch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. 12.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST
Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdzake middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copieer- of vertaalwerk uit het Fransch. Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H.-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P.G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië eene zeebaboe en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zo nodig hunne hulp hierin te willen verlenen.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handtekening:

Woonplaats: